

አማርኛ

አንድመጀመሪያ ፊንቃ
የተማሪ መጽሐፍ

ዶና ክፍል

አማርኛ

እንደመለያ ፊንቃ

የተማሪ መጽሐፍ

፩(1)ኛ ክፍል

የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህር ቤት በርሃ

አዘጋጅቶ

መግዛዣ ታረቀኝ ወርቅነህ

እኩቱ ገዢማ ዓ/ገብርኤል

የሰኞ ማኅ ደረጃ

ገምጋሚ አርቃኬዎች

መስቀል ደረሰኑ ወ/መድኅን

ትንበት ገዢማ ዘይለ

ፋይል በዘተኩለ በቀለ

የጥሩት ተቆጣጣሪ ገምጋሚ

ፍረሰኬውት አስተ ካበደ

አስተባባሪ

ንታቸው ታለማ አጥናቸ

አቀማመጥ እና ሰዕል

እንጠጣ ሆኖ ተከኔካ ካለፈ (TMS)

© የመጽሐፍ ሁኔታው ቅጽ. በለበት. 2014 ዓ.ም የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ገዢ ቤት. በርሃንጻፋል

၃၀၃၅

ይህን የትምህርት መሻሻና ካላማችት ፕሮጀ በከተማችን በሚያሳተምሩ መምህራን እንዲዘጋጀ በሚደረግ፣ አስፈላጊውን በዚት በማስፈቀድ እንዲሁም በጥብቅ ዘመኑን እንዲመሱ ለደረገት ከፍተኝ መያዥና አስተዳደሩዋ ይጋኙ ለደረገት ለትምህርት በይሁኑ በአዲሱ አቶ ዘላሽ አቶ ዘላሽ መለያ፣

መግለጫ**78**

መግለጫ.....	IV
1. የመጀመሪያ አገል.....	1
 በተሰብ	
2. የመጀመሪያ ሁለት.....	17
 በት	
3. የመጀመሪያ ማስታ.....	30
 ትምህርት በት	
4. የመጀመሪያ አራት.....	41
 ጋድቸው	
5. የመጀመሪያ አጥቢት.....	53
 ተከለዋቸ	
6. የመጀመሪያ ስደስት.....	63
 የሙንኛው ደህንነት	
7. የመጀመሪያ ስባት.....	74
 ተረት	
8. የመጀመሪያ ስምንት.....	86
 ግማሽ	
9. የመጀመሪያ በዚህ.....	97
 የግል ገዢና አጠባበቃ	
10. የመጀመሪያ አሰር.....	108
 የበት እንሰሳት	
ወጪ መዕዳዊት	
 አባይ	

መግቢያ

ይህ መጽሐፍ የፌ(1)ና ክፍል አማርኛን ቅንቃ ለመጀመሪያ ቅንቃነት ለማማሩ
ተማሪዎች የተዘጋጀ ነው፡፡ በዚህ መጽሐፍ የሚመሆ ተማሪዎች በቅንቃው በበቃት
ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብ እና መቀኑ እንዲቻሉ ለማድረግ ተሽስሎ የተዘጋጀ
የመጀመሪያ ቅንቃ ሲሆን ትምህርት አካል ነው፡፡

መጽሐፍ ስለዚህ መካከል ያደረገው ተማሪዎች ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብና
መቀኑ እንዲቻሉ እንዲመማሩ ማለማማመድ ለይ የተመሳረታ ነው፡፡

ይህ መጽሐፍ የመጀመሪያ ቅንቃ ሲሆን ትምህርትን እና መርሄ ትምህርትን
መሰረት አደርን የተዘጋጀ ሲሆን የሚከተሉትን መሰረታዊ መርሆዎች አካቸል፡፡

መርህ አንድ

ተማሪዎች ስዕለታዊ በመመልከት፣ ተረቶችን (ታረከቻን) በማዳመጥ፣ የማዳመጥና የመናገር ክሂሳቶችውን ያካበራለ::

መርህ ሆነት

ተማሪዎች የሚነበረለቸውን ታረከ(ምንባብ) በማግባብ በማዳመጥ ያካመጠትን ታረከ(ምንባብ) በንግግርም ሆነ በዕስኬዊ በግልጽ ቁንቃ መናገርና መዓፍ ይጠበቃባቸዋል:: ይህንን ተግባር ለማድረግ ተከታታይ የመናገርና የመዓፍ ተደርጋሚ ለምምድ ማድረግ አለባቸው::

መርህ ሲስት

ተማሪዎች የቁንቃው ተተክሏ ፌደላት የሚወከሉቸውን ይሞያች በመዓፍ:: ተተክሏ ፌደላትን በተገበው የፈጸላት አስቀድር በመጠቀም አካይነት ቅለትን ይማረለ::

መርህ አኔት

ተማሪዎች በተተካሬ ፈደላትና በተለመዶ ቅልት የተመሰረቱ
ቁሳትንና ዓረፍተ ንገዚቻን ማንበብ ይጠበቅባቸዋል::

መርህ አምስት

ተማሪዎች የተለመዶ ቅልትን ሲያዳምጠና ሲያነቡ የተዘውታ
ቁሳቱን ፍቃ አብረው መማር አለባቸው፡፡በዚህም የሚያዳምጠትንና
የሚያነቡትን ሁኔታ ይረዳሉ፡፡የቁሳት ዕውቀታቸውንም በማሳደግ
አሳይንስ በንግግርና በዕድሜ ለለምት አዲዲስ ቅልትን ይመሰራታል::

መርህ ስድስት

ተማሪዎች የተለያየ ታሪክዎች(ተረቶች) እና ለለምት ተከራይቸን
እንብበው መረዳት ይችሉ ዘንድ የእንብበ መረዳት ተግባራትን
በተደጋጋሚ በመሰራት ማቆበር ይጠበቅባቸዋል::

• የተማሪ ወላጊዎች(አሳዳግነዋት)

ውልድ የተማሪ ወላጊዎች(አሳዳግነዋት)

ልደቻቸናን የቃንቃዎን ትምህርት በአገባበት ይገነዘብበ በንድ የእናና
የእርስዎ ጥምር እና ያስፈልጋል፤ ስለሆነም ከዚህ በታች
የተዘረዘሩትን ተግባራት ከግምት ውስጥ በማስተካት በበት ውስጥ
ልደቻቸን ያግኘቱ::

- ለልደቻቸ የተለያየ ታርከቶ፤ ተረቶ ወዘተ ይንገሮችው ወይም
ያንበብለቸው::
- ለልደቻቸ የነገሮችውን ታርከ(ተረት) መልሰው እንዲኖሩ ወይም
እንዲተርከ ያበረታቸው::
- በተማሪ መቆጣሪ ለይ የቀረበትንን ምንባቦችና ተግባራት በየጊዜው
እየተከታተለ ያስረጃቸው::
- ለልደቻቸ በረሰኑው ተነሳሽነት ተተክሬ ፍልሰትን እንዲለየ፤
ቁለት እንዲመሰርኩ ያበረታቸው:: እንዲሁም ታርከቸን
እንዲያቀምበ፤ እንዲኖሩ፤ እንዲያነበና እንዲዕሩ ያበረታቸው::
- ለልደቻቸ መምህርቸቻው የሚሰጣቸውን ተግባራዊ ክንውን
መተግበሪያ የሚሆኑ ቁጥቅሰት እና ለሎችን በማማሳት የወላጊነት
ግለጾቸውን ይወጡ::

አማርኛ
ዶና ክፍል

ጥዃት አንድ በተሰበ

የጥዃት አለማግዥ

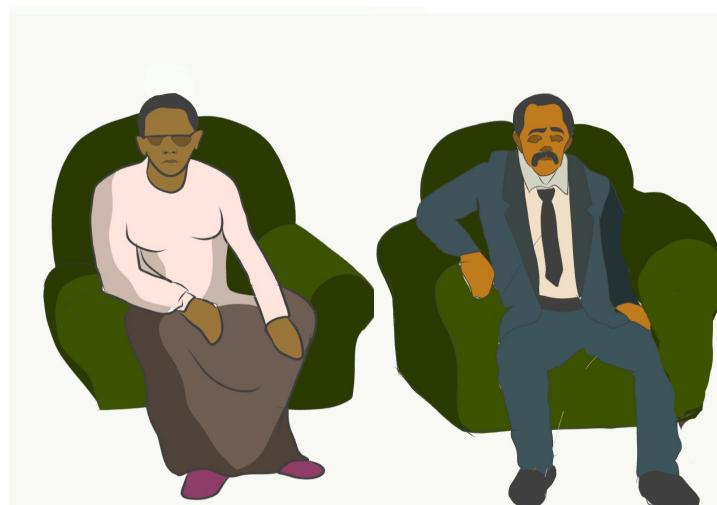
- ስለጽሁፋት ጥንስ ማሳወቅ የቀረበውን ገለጋ
ታይምጠና ከሚደቀምችሁ የሆነ ተወያያለችሁ::
- ተዘዴዴ ቅለትን ተዘረዝሩራለችሁ::
- እዳዲለ ሆሮቻ/ድምጥናን ተለያለችሁ::
- በፈጸል ገዢ ላይ ያለትን ሆሮቻ ሁሉ በትክክል
ታቀርጋለችሁ::
- ተገቢ የሆነ የእርሻዎና እስከሱዕቶ አያያዝ
ታማርሏለችሁ::

በተሰብ

⇒ ማቅረብ

በተዘጋጀ ቅለት

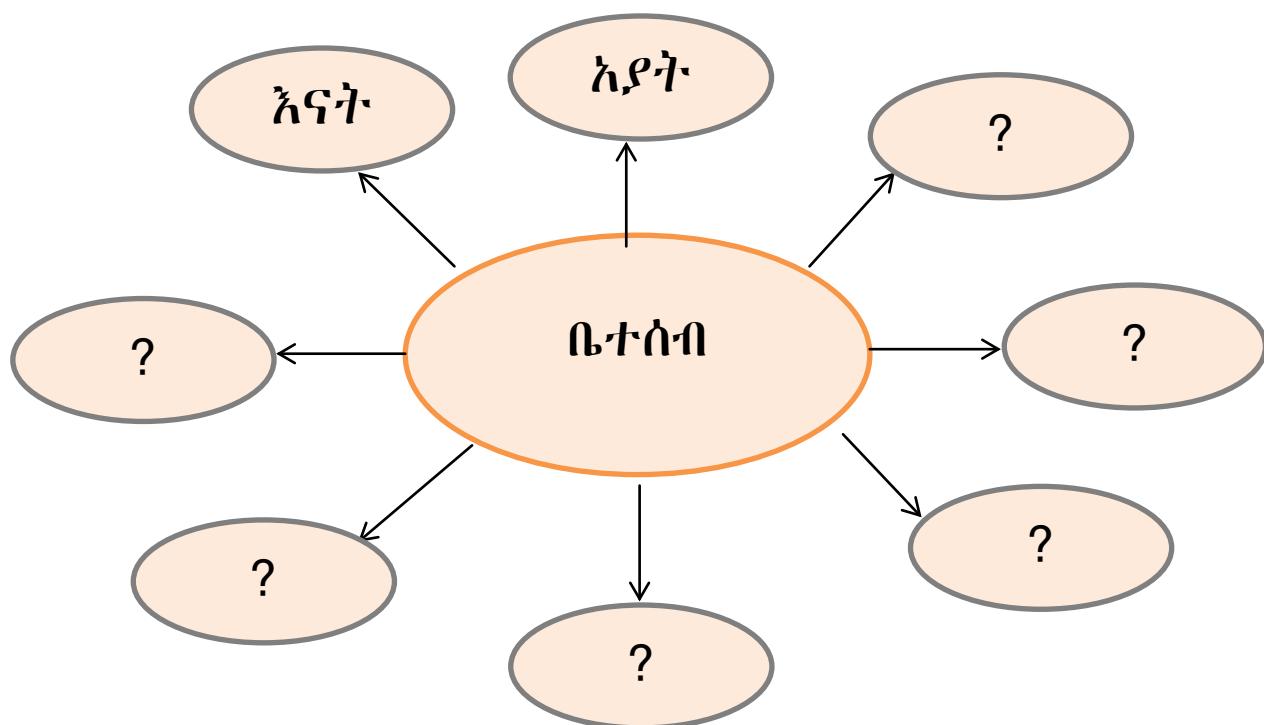
☞ ተተካሶች ቅልት

ከመስኬና ወር የተያያዘ የተለመደ ቁልጥ ቅልትን መለያት

መጽሐፍ አይያዝ	የእርማ አይያዝ	መጽሐፍ የጻላ
A hand holding a small book.	A hand holding a pencil and writing.	An open book with a red ribbon marker.

ይጽሐፍ

ትዕዛዝ:- የበተሰብ አባላትን ያሩ::

☞ የዕሁዳት ደንብ ማሳያ

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ያለትን የዕሁዳት ደንብ ማሳያ ከሚደምናቸው ማረጋገጫ ከበተሰብ ጋር በመወያየት ስራ::

1. ቁጥር መስመር (||||)

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ባለው ከፍት በታ ቁጥር መስመርን ይጠቀማቸው ዘሃ::

2. አባላዊ መስመር (_____)

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ባለው ከፍት በታ አባላዊ መስመርን ይጠቀማቸው ዘሃ::

3. ስያሜ/ስለቶ መስመር (////)

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ባለው ከፍት በታ ስለቶ መስመርን ይጠቀማቸው ዘሃ::

4. የገኘ ቁጥር ((((

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ማለው ክፍት በታ የገኘ ቁጥር የዕሁዳት ይጠስ
ሁሳብን ያጋግጣችሁ ጥሩ::

5. ቁጥር ቁጥር))))

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ማለው ክፍት በታ የቀኔ ቁጥር የዕሁዳት ይጠስ
ሁሳብን ያጋግጣችሁ ጥሩ::

6. ቁልጠት (፩ ፩ ፩)

ትዕዛዝ:- ቁጥራው ማለው ክፍት በታ የቀልጠት የዕሁዳት ይጠስ
ሁሳብን ያጋግጣችሁ ጥሩ::

☞ ተተካሬ ፎልዕ**የተተካሬ ፎልዕን ቁርዕ መስጥት****1. በለ አንድ እግዚ ፎልዕ**

፩ ተ ባ ስ ሻ ሻ የ ተ ተ

2. በለ ሁሉት እግዚ ፎልዕ

አ ስ ስ ር ስ ስ ስ ስ ስ ስ ስ ስ ስ ስ ስ

3. በለ ሪፖት እግዚ ፎልዕ

ው መ ፍ

4. እግዚ አልባ ፎልዕ

ው መ ፍ ማ ማ ማ ማ

እናስራት

ትዕዛዝ:- በለአንድ እና በለ ሪፖት እግዚ ፎልዕዎችን በቅደም
ተከተል ለያይታቸው ያኔ::

እቶ ትረዳንና በተሰባቸው

፩ ማቅረብ

፪ ተተክሮ ፂደል

በ

ቀ

፫ ቅለት

በ

ቀ

በ

ቀ

፪ የአስፈላጊ

ትዕዛዝ:- የ “በ” እና “ቀ” ፂደሉን የጋግማችሁ ጥሩ::

ትዕዛዝ:- “በ” እና “ቀ”ን መነሻ በማድረግ ቅል መሰርቱ::

1. ቃ = _____ :
2. ቀ = _____ :

☞ ተተክሏ ፂደል

ብ

ቅ

☞ ቁሳት

ብብ

ቅር

ብጠ

ብቅ

☞ የአስተዳደር

ትዕዛዝ:- የ“ብ” እና “ቅ” ፂደሉን ያማማችሁ ጥሩ::

ትዕዛዝ:-“ብ” እና “ቅ”ን ፂደለት መነሻ ለይ በማድረግ ቁሳት ጥሩ::

1. በ = _____ : _____ : _____

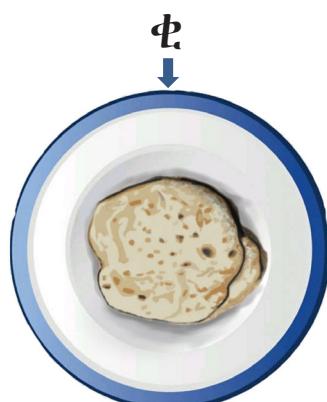
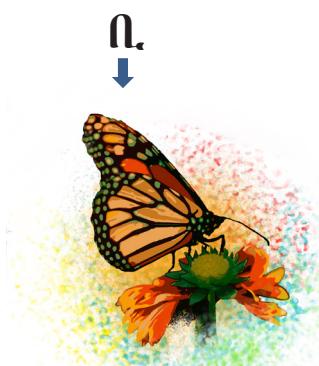
2. ቁ = _____ : _____ : _____

ስልክና ወልቻና

፩ ማቅረብ

፪ ተተክሮ ፌደል

በ ቅለት

በር

በቁ

ቁበ

ቁጥ

፫ የጤናት

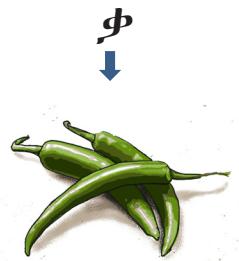
ትዕዛዝ:- የ “በ” እና “ቁ” ፌደልን ደግሞነች ሂሳብ::

ትዕዛዝ:- “በ” እና “ቁ” ፌደልን በቁል መካከል ለይ በማድረግ ቅል
ሻራ::

$$1. \text{ } \text{በ} = \underline{\hspace{2cm}} : \underline{\hspace{2cm}} : \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2. \text{ } \text{ቁ} = \underline{\hspace{2cm}} : \underline{\hspace{2cm}} : \underline{\hspace{2cm}}$$

☞ ተተክሏ ፂደል

በፌላት

ባለ

ቍል

ባባ

በቍ

ካባ

ደቍ

ይጽሁፍ

ትዕዛዝ:- የ “ባ” እና “ቍ” ነ ይምማች ያጠማማች ሆኖ ይፈጸማል::

ትዕዛዝ:- “ባ” እና “ቍ” ፂደሉን በቍል መካከል ለይ በማድረግ ቁል
ያኩ:::

1. ቃ = _____ : _____ : _____

2. ቁ= _____ : _____ : _____

ከናበልና ቁጥር ተ

፩ ማያዣ

፪ ተተክሮ ፈደል

ብ

ቁ

፫ ቅለት

ብዕ

ስቁ

ቁብ

ሳቁ

ከብ

ቁራ

፪ የአፈጻጸም

ትዕዛዝ:- የ “ብ” እና “ቁ” ጥ ፈደል ይጠማማችሁ ዘዴ::

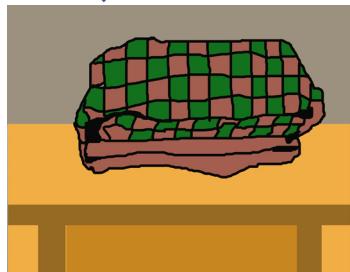
ትዕዛዝ:- “ብ” እና “ቁ” ጥ መካከል በማድረግ ቅል ዘዴ::

1. ቅ= _____ :: _____ :: _____

2. ቁ= _____ :: _____ :: _____

፩ ተተክረ ፈደል

በ

ቁ

፪ ቀለት

በ

ቁ

ቁበ

ቁቁ

በቃ

በቁ

፫ የአስፈላጊ

ትዕዛዝ:- የ“በ” እና የ“ቁ”ን ፈደል ይጠማማችሁ ጥሩ::

ትዕዛዝ:- “በ” እና “ቁ”ን መነሻ በማድረግ ቅል ጥሩ::

1. በ = _____ :: _____ :: _____

2. ቁ = _____ :: _____ :: _____

፩ ተተክረ ፈደል

ቦ

ቆ

፪ ቀለት

ዶብ

ቆለ

በይ

ቆለ

ሽቦ

ቆጋ

፫ የአከራት

ትዕዛዝ:- የ“ቦ” እና የ“ቆ”ን ፈደል የጋግማት ሆኖ የሆ::

ትዕዛዝ:- “ቦ” እና “ቆ”ን መነሻ በሚደረገው ቅል ቁርዕ የሆ::

1. **ቦ** = _____ ; _____ ; _____

2. **ቆ** = _____ ; _____ ; _____

፩፻፲፭

**ትዕዛዝ:- ቁጥሎ ተዘጋጀርቁው የተቀመጥትን ፈደላት በቅድም
ትከተል ደጋግማኝሁ ዓይነ::**

ሀ**ሁ****ሻ****ሁ****ሁ****ሁ****ሁ**

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ሆኖም እና ቁለት ዓይነ::

1. ስ = _____

፩= _____

2. ስ = _____

፩= _____

3. ስ = _____

፩= _____

4. ስ = _____

፩= _____

5. ስ = _____

፩= _____

6. ስ = _____

፩= _____

7. ስ = _____

፩= _____

፩ ተተክሏ ፈደል

ትዕዛዝ፡- የ“በ ቁ” - “በቁ” ያለትን ፈደል በከፍት በታውና ደግሞታቸው የኩ::

በ ቁ በ ቁ ባ ቁ ቤ ቁ ባ ቁ ቤ ቁ ቤ ቁ

ትዕዛዝ፡- የ“በ”ን እና “ቁ”ን በተሰብ በትክክል አማልታቸው የኩ::

በ _____

ቁ _____

ትዕዛዝ፡- በቁላቱ ወሰጥ የተጠፊነትን ፈደል አማል::

1. ቁ _____

2. _____ ቁ

3. ቁ _____

4. ቁ _____

5. ቁ _____

ትዕዛዝ:- ስዕስታዊ ከወከል-ት የሙያመራያ ፌላ ወር አካምና::

ሀ

ለ

ቁ

ሻ

ፏ

በ

የከለሳ ጥያቄዎች

1. የተጠፊነትን የ“ሀ” እና “ፏ” በር ሆኖም አማካይ አለው::

ሀ.	ሀ	—	—	ፏ	—	—	ሁ
ለ.	ፏ	—	ፏ	—	—	ፏ	—

2. የ“ሀ” እና “ፏ” ፌላ ወር አይደለም መነሻ በመድረግ ቅል ዘዴ::

አማርኛ
ኩል ክፍል

የጥራሪ ሆለት በት

የጥራሪ ዓለምዎች

- የሚነበረበት ቀን ተሸከር በማዳመጥ መልዕክቶን ትናገራለችሁ::
- በመኖረም በታችሁ ወሰኑ ያለ ቁሳቀስችን ትለያለችሁ::
- አዲስ ሆኖታን/ ድጋጌዎችን ተነስላችሁ::
- ሆኖታን ከደምዥ ወር ተዘምግለችሁ::
- ባለቤት ፈልጻን ትዕቅለችሁ/ ትመስርታለችሁ::

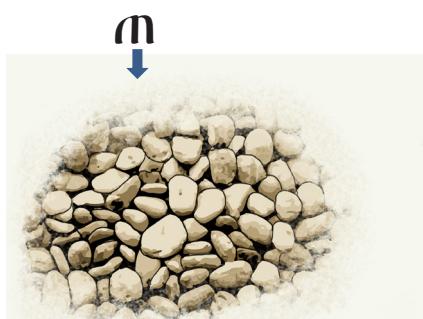
እኔ መንገኝ ነኝ ?

EAR መግለጫ

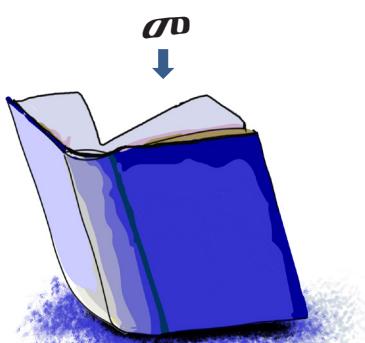

BOOK

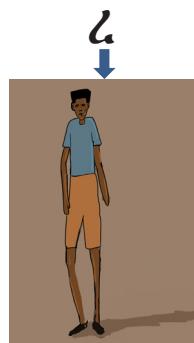
☞ ተተክሮ ፋይልን ከምሰላ ጋር መንበብ

☞ ቅልት፡- መብት

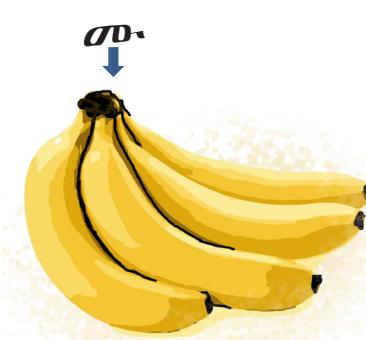
መመ

ፈቀ

☞ ቅልት፡- መመ

መ.ዘን

ፈቀ

ፈቀ

☞ ተተክር ፊልዕን ከምስክል የር መግቢዱ

ብ.

ማ.

ራ

ብ-ቁለት፡- የመ-

ማው.

መራ

የመ.

ማማ

ቁረ

☞ ተተክር ፊልዕን ከምስክል የር መግቢዱ

ጥ

ማ

ራ

ብ-ቁለት፡- የመ

ማማ

ራራ

የመ

ማራ

የመ

ጥ

ብርሃን፡- በጠ

ማ

ቀማ

፻

ሀዎ

መሰ

ማቧ

ማራ

የሚከተሉትን ፊደላት ይጠማዋል፡ የቅርቡ

በ

ማ

፻

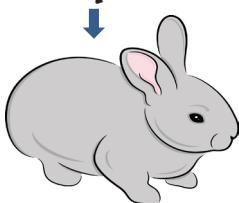
በ ማቧ ዴ

በጠ

ማማ

በራ

ጥ

ም

ጾ

ብርሃን፡-

ጥም

ምጥ

ጾበ

ጥጥ

ምበ

ጥጾ

ጥበ

ምሳ

ማጾ

በጽብዎች

ም

ጥ

ጋ

— ቁልት፡- ሙሙ

ጥዎ

ጋጋ

ሙሙ

ማጥ

በጋ

ሙዝ

ጥተ

ሙጋ

ይህንን

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ባለው ባደ በታ ከ“ሙ” እስከ “ጥ” ያለትን
ሆኔዴት ዘሩ፡፡

ሙ — — — — — ሙ

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ባለው ባደ በታ ከ“ሙ” እስከ “ጥ” ያለትን
ሆኔዴት ዘሩ፡፡

ሙ — — ማ — — —

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ባለው ባደ በታ ከ“ሙ” እስከ “ጥ” ያለትን
ሆኔዴት ዘሩ፡፡

ሙ ፈ ተ — ሁ — — ላ

ትዕዛዝ፡- በተማራቻቸው ፍልግት ባለሁለት ሆኔ ቁል ፪፡፡

1. _____

3. _____

2. _____

4. _____

እናጠዣ

⇒ ማቅረብ

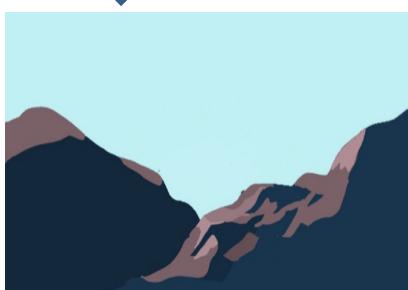

☞ ተተክር አደል

ፋ

ጥ

ፋ

ዘ-ቍለት፡- የራ

ተራ

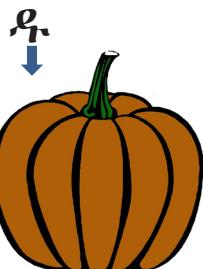
ራራ

ያማ

ጥጥ

ራታ

☞ ተተክር አደል

ጥ

ፋ

ዘ-የብ

ጥብ

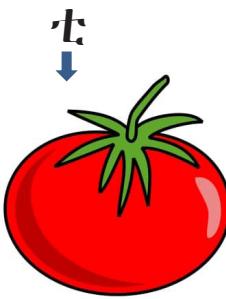
መኅ

የብ

ጥብ

ሰኅ

በጽዕብ

፩— ቁልት፡- ቁሳ

ቦቱ

ሙት

ረዳ

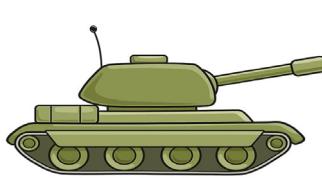
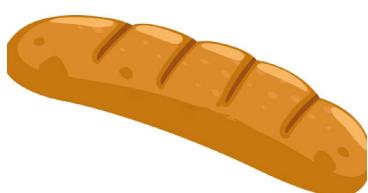
ቦቱ

ሰራ

ቅ

ጥ

ቅ

፩— ቁልት፡- የጊ

ቦቻ

ቅኑ

የብ

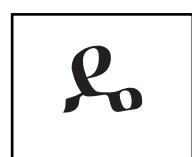
ቁጥ

ሰኑ

ፊ

ቴ

ፊ

፩— ቁልት፡- ጥፊ

ቦቻ

ፊዎ

የፊ

ጥቻ

ቦፊ

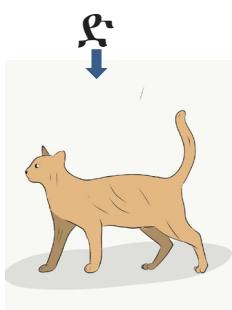
የኢትዮጵያ ቤተሰቦች

፩ ማግማማዊ

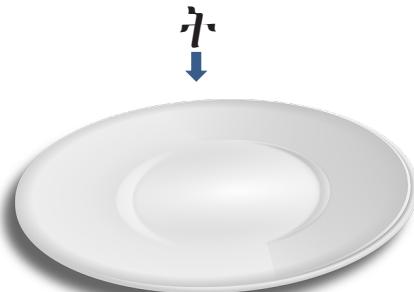

ጽዕኖ

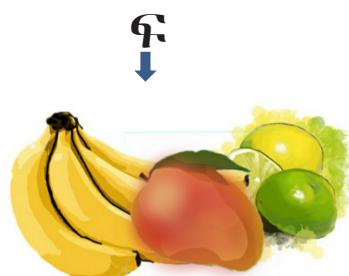
ጥጥካር ፈደል

→ ቅለት፡- ድንብ

ትራ

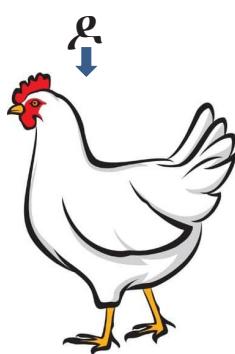
ጥራ

→ ቅለት፡- ደጋ

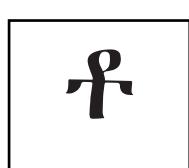
ማት

ጥም

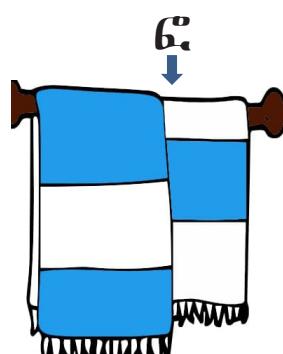
ጥጥካር ፈደል

→ ቅለት፡- ዝግ

መቶ

ይጠ

ባድ

ት՚ቶ

ይጠ

ትልሣነ:- ከዚህ በታች የለው ባደ በታ ከ “ፋ- ዝ” ያለትን

ሁኔታ የቆ::

ፋ ዝ ብ ብ ብ ብ ብ ብ ብ ብ

ትልሣነ:- ከዚህ በታች የለው ክፍት በታ ከ “ተ - ዝ” ያለትን

ሁኔታ የቆ::

ተ ብ ብ ብ ብ ብ ብ ብ

ትልሣነ:- ከዚህ በታች የለው ባደ በታ ከ “ፋ- ደ” ያለትን

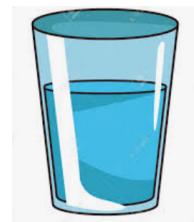
ሁኔታ የቆ::

ፋ ብ ብ ብ ብ ብ ብ ብ ብ ብ

ትልሣነ:- ከዚህ በታች የለው ክፍት በታ በ “ፋ ብ ብ ደ”

የለሁለት ሁኔታ የቆ::

፩ ተዘዣቷል ቅለት

ንግድ

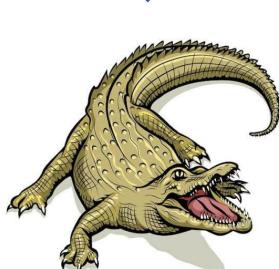
☞ ተተክር ፊደል

አ

— ቅለት፡- ስራ
 ስው

እ

እቅ
 እማ

ነ

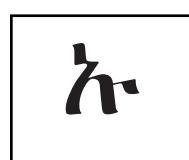
ነቅ
 ነዳ

ሻ

— ቅለት፡- ስዋ
 ሪስ

ሻ

ኩቅ
 ኩኑ

ጥ

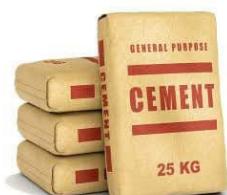

ኩጥ
 ቀጥ

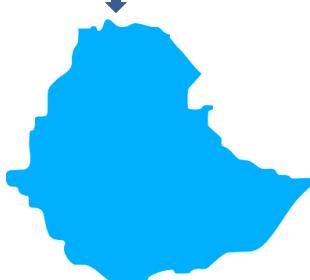

☞ ተተክር ፊልዕ

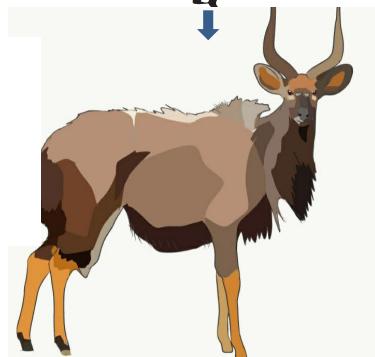
አ

ከ

ለ

ብ— ቀለት፡- መሰ.

አሳ

አን

አጥ

አፅ

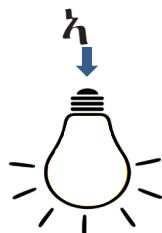
በን

☞ ተተክር ፊልዕ

አ

ከ

ኋ

ኋ

ብ— ቀለት

አባ

አቶ

ኋኋ

አራ

አለ

ኋኋ

አማ

አው

ኋማ

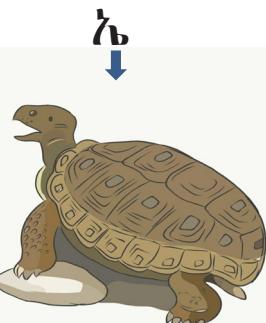

☞ ተተክር ቅለት

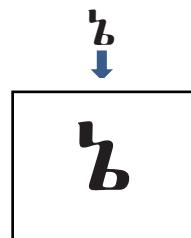

ብ— ቅለት፡- ስት

ስም

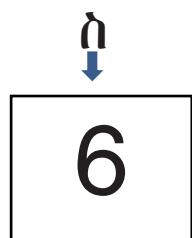
ከብ

ቁኔ

ስራ

☞ ተተክር ፊልፈ

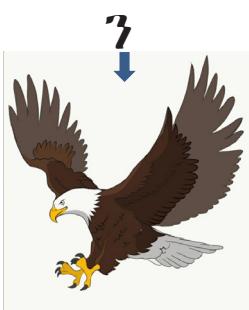
ስም

ስር

እስት

እማ

ንቅ

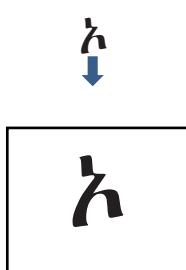
ንብ

ብ— ቅለት

ስል

ስራ

አ

ጥ

ኋላ

ሙያ

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- በሚከተሉው ዘንጻሪያ ወሰኑ “ተዘጋጀርቃው”
የገበረትን ሆኖም በቅድም ተከተል አስተካክለቸህ ዓይነ::

ደ	ተ	ኅ	ና	ቁ	ኔ	፩
ኋ	፩	፪	፫	፬	፭	፯
ነ	ኋ	፩	፪	፬	፷	፯
፩	፪	፷	፯	፳	፲	፵
፯	፷	፳	፲	፱	፲	፵

ትዕዛዝ:- ከዚህ በታች በለው ባዶ በታ የተጠደሰትን

የ“አ”፣ “ኋ”፣ “ጩ”፣ “ኋ” እና “ደ” ዘመኑን በማማረት ዓይነ::

1. አ — — — አ — —
2. ነ — ነ — — ዢ ዓ
3. ጩ ጩ — — — — ጩ
4. ከ — — — — — ከ
5. ደ — — ደ — — —

አማርኛ
ኩና ክፍል

ምዕራፍ ስነት ትምህርት ቤት

የምዕራፍ አለማውች

- ስዕልን በመግኘት ታሪክና ተግምታለችሁ::
- የሚነበረበችሁን ታሪክ በማዳመጥ መልዕክቱን ተገልጻለችሁ::
- ከተምህርት ቤት ወር የተገኘኝ ተዘዴሮታል ቅለትና
ትልያለችሁ::
- እዲዲስ ሆኖታን ታካላለችሁ::
- ፌዴሰን ከሆነታ ወር ትዕዛዝለችሁ::
- ባለቤት ሆኖታን ተመስርታለችሁ::

የተምህር ቤታችን አካባቢ እንከብካቤ ክበባችን

፩ ማያመጥ

፪ ተዘዣታሪክ ቅልት

ጽግባር

☞

ገ

→ ቅልት

ወ

ከ

መነጠል			ማግማር
ገ	ሀ	ራ	ገሁራ
ገ	ሀ	ራ	ገሁራ
ወ	ወ	ወ	ወወወ

ማግማር	መነጠል		
ወሁራ	ወ	ሁ	ራ
ገሁራ	ገ	ሀ	ራ
ከሁራ	ከ	ሁ	ራ

ይህንናው የሚከተሉትን ፖስታ ያጋግጣል፡፡

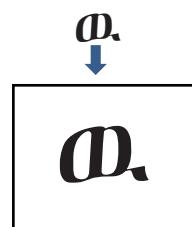
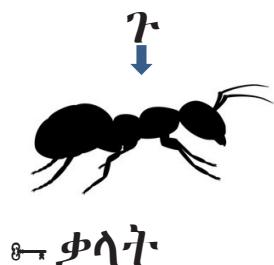
ወ

ከ

ወ ኮ

ወወራ

ከሁራ

መነጻ			ማጠሙር
ገ	ጋ	ጋ	ገጋጋ
ገ	ሀ	ሐ	ገሀት
ወ	ዘ	ዘ	ወዘት

ማጠሙር	መነጻ		
ወ.ቃት	ወ.	ቃ	ት
ማረከር	ማ	ረ	ከ
ከምበ	ከ	ም	በ

እኩል.ት፡- የሚከተሉትን ፊደላት ይጠቀማችሁ ይኋ.

ወ.

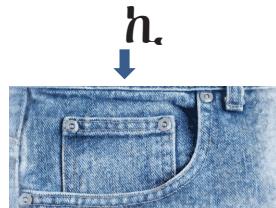
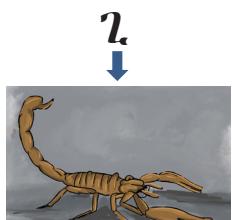
ከ

ወ.ከ

ወዘት

ከምበ

ገዳይ

መነጻ			ማጠሙር
ዘ	ቁ	ጋ	ዘቁጋ
ቁ	ካ	ዘ	ቁካዘ
አ	ዋ	ዋ	አዋዋ

ማጠሙር	መነጻ		
አዋ	አ	ዋ	
አሳ	አ	ሳ	ሳ
ማረከር	ማ	ረ	ከ

እኩል.ት፡- የሚከተሉትን ፊደላት ይጠቀማችሁ ይኋ.

ቁ

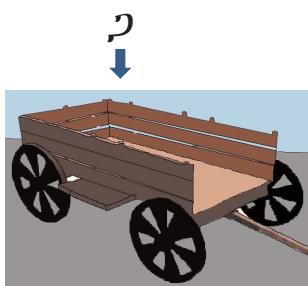
ከ

ቁከ

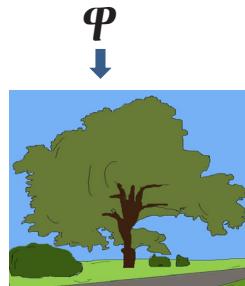
አዋ

አሳ

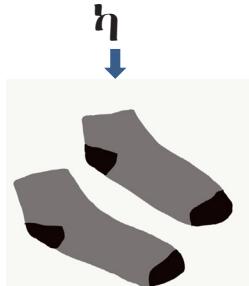
በጽብዎች

ሙሉ ተለት

Φ

ከ

መነጠል			ማጥመር
ቅ	ጋ	ከ	ቅጋከ
ከ	ው	ያ	ከውያ
ጋ	ው	ን	ጋውን

ማጥመር	መነጠል		
ከጋታ	ከ	ጋ	ታ
ቅንካ	ቅ	ን	ካ
በረከ	በ	ረ	ከ

ይህንናን፡- የሚከተሉትን ፈደላት ይጠቀማችሁ ይሩ.

ጋ ቅ ካ

ቅጋከ

ከጋታ

ጋበና

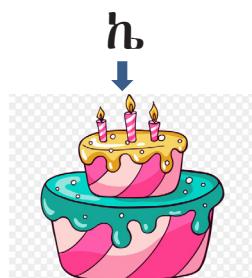
በጽብዎች

ሙሉ ተለት

ቅ

ቅ

ከ

መነጠል			ማጥመር
ከ	ጋ	ን	ከጋን
ገ	ጋ	ን	ገጋን

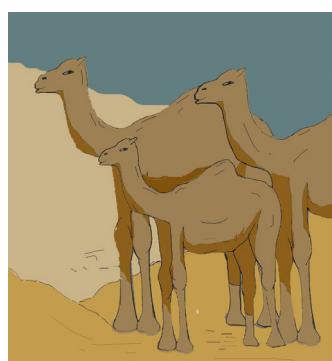
ማጥመር	መነጠል		
ትከት	ት	ከ	ት
ሰከት			

ይጽአልታ፡- የሚከተሉትን ፊደላት ይጠማዋችሁ ይኋ.

ዘ ወ ካ

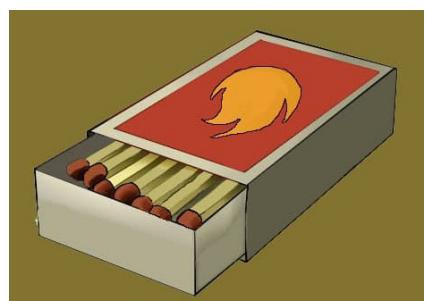
ዘ

ወ

ካ

ዘ ቀለት

መነጠል		ማጥመር	
ዘ	ብ	ር	ገብር
ዘ	ን	ድ	ገንድ
ካ	ወ	ር	ሰውር

ማጥመር		መነጠል	
ኩብር	ክ	ብ	ር
ኩኬር	ኩ	ኩ	ር
እወቅ	እ	ወ	ቅ

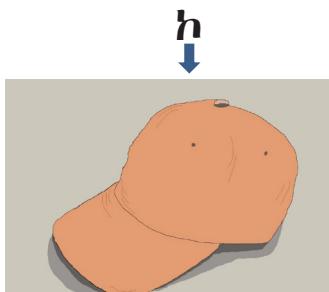
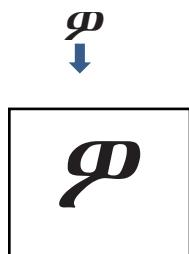
ይጽአልታ፡- የሚከተሉትን ፊደላት ይጠማዋችሁ ይኋ.

ዘ ወ ካ

ገንብ ንዑር ከንድ

☞ ተተክሮ ፊደል

→ ቅለት

መነጠል		ማግማር	
ገ	ሀ	ዘ	ጀበዘ
ገ	ሀ	ወ	ጀበወ
ገ	ሸ	ሰ	ጀበሰ

ማግማር		መነጠል	
አዋች	ሰ	ወ	ቻ
ከከብ	ከ	ከ	ብ
ከለቻ	ከ	ለ	ቻ

ይጽሁፍ

ትዕዛዝ:- በ “ገ ወ እና ከ” ፊደላት የተመሳረቱ በለሳሳት ሆኖ
ቁል ይኩ:::

ትዕዛዝ:- የተጠደሰትን ፊደል በሚሟላት ቁል መሰርቱ::

1. ገ __ ዝ
2. ከ __ ይ
3. __ ዝ
4. __ ይ
5. ከሸ __

አርባቶች ተማሪ

⇒ ማቅረብ

ጽግበ

⇒ ተተክሮ ፊልል

ዘ

ለ

የ

⇒ ቀለት

መነጠል		ማጥመር	
ዘ	ዘ	ለ	ዘለ
ዘ	ሙ	ለ	ዘሙ
ዘ	ገ	የ	ዘገ
ዘ	ለ	ለ	ዘለ

ማጥመር		መነጠል	
የቆየ	የ	ቆ	የ
ለቀሙ	ለ	ቀ	ሙ
ለበለ	ለ	በ	በ
ለገለ	ለ	ገ	በ

⇒ የአሁን፡- የሚከተሉትን ፊልል ይጠናማችሁ ዘኑ.

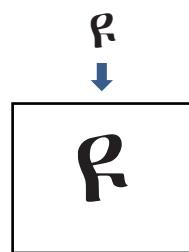
ዘ ሌ የ

ዘመራ

ነጠል

ንባብ

→ ቁለት

መነጠል		ማጥመር	
ኩ	ገ	ዘ	ኩንተ
ዘ	ሮ	የ	ዘረያ
ኩ	ገ	ዘ	ኩንተ

ማጥመር		መነጠል	
ቁለለ	ቀ	ለ	ሉ
ኩንየ	ኩ	ለ	የ
ዘለለ	ዘ	ለ	ሉ

ይህንናው የሚከተሉትንን ፈልግ ያጋግጣችሁ ይኋላ.

ዘ ሌ ዘ

ኩበት

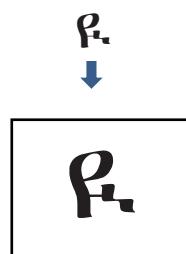
ዘረያ ቁለለ

ተለየ

ንባብ

→ ቁለት ፈልግ

→ ቁለት

መነጠል		ማጥመር	
ዘ	ነ	ተ	ዘነተ
ሙ	ዘ	ቀ	ሙ.ዘ.ቀ
ኩ	ዘ	ም	ኩዘም

ማጥመር		መነጠል	
ኩለ	ኩ	ለ	ሉ
በየ	በ	የ	የ
ኩለ	ኩ	ለ	ሉ

ይህንናት፡- የሚከተሉትን ፊልግት ይጠማዋችሁ ይኋሩ

ሀ. ሌ. የ.

ሀ. ሌ. የ.

ሙ.ዕ.ቁ

እለ. ሌየ.

ንበብ

⇒ ተተክር ፊልግ

ሀ

ለ

የ

→ ቅለት

ሙሉዎል			ማጥመር
ሀ	ለ	ኋ	ሁለ
ሀ	ለ.	ያ	ሁለያ
ኋ	ያ	ት	ኋያት

ማጥመር		ሙሉዎል	
ዋልያ	ዋ	ል	ያ
ማለት	ማ	ለ	ት
ቅለት	ቅ	ለ	ት

ይህንናት፡- የሚከተሉትን ፊልግት ይጠማዋችሁ ይኋሩ

ሀ ሌ የ

አከራ

ቅለት

ያያት

ከ
↙

ዕ

ለ
↙

ለ

ንግድ

ጭተኞች ፊደል

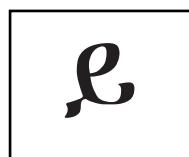
ዘ
↙

አ
↗

ይ
↙

ዘ ቀለት

መነጠል			ማጥመር
ዘ	ወ	ኋ	ዘወኋ
ዘ	ጋ	ገ	ዘጋገ
ዘ	ይ	ይ	ዘይይ

ማጥመር	መነጠል		
ለበለ	ለ	ብ	ስ
ለገሳ	ለ	ገ	ሳ
በለይ	በ	ለ	ይ

እኩዕራት፡- የሚከተሉትን ፊደሎች ይጠማዋሁ ይሩ.

ዘ

ለ

ይ

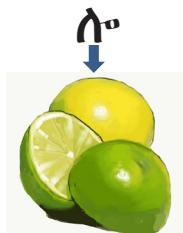
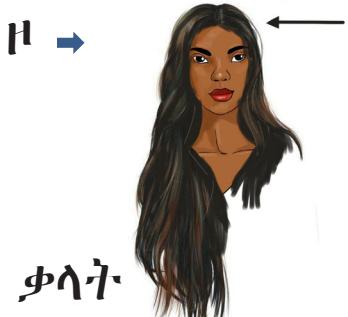
ዘወኋ

ለበለ

መሳይ

 ፩፻፻

☞ ተተክሮ ፊልል

R →

☞ ቀለት

መነጠል			ማጠሙር
አ	ዢ	ሪ	አዢሪ
የ	ያ	ት	የያት

ማጠሙር	መነጠል		
በቃለ	በ	ቁ	ለ
አለለ	አ	ለ	ለ

☞ የአሰጣጥ

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ባለው ባደ በታ የተጠደረገትን

የ“አ”፣ “ኋ”፣ “ጠ”፣ “እ” እና “ደ” ዘርፍ በማማግለት የሆ::

1.	አ	—	—	—	አ	—	—
2.	ኋ	—	ኋ	—	ኋ	—	ኋ
3.	ጠ	ጠ	—	—	—	—	ጠ
4.	እ	—	—	—	—	—	እ
5.	ደ	—	—	ደ	—	—	—

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ባለው ባደ በታ የተጠደረገትን የ “ገ” ወ፡ ከ፡ ዘ፡ ሌ፡ እና የ” ፊልል ዘርፍን በማማግለት የሆ::

1.	ገ	—	ገ	—	ገ	—
2.	ወ	ወ	—	ወ	—	ወ
3.	—	ከ	ከ	—	ከ	—
4.	ዘ	—	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ
5.	ለ	ለ	—	ለ	—	ለ
6.	የ	የ	የ	የ	የ	የ

አማርኛ
ዶና ክፍል

የምዕራፍ አሬት ንደረሰባቸው

የምዕራፍ አሳይቷል

- የሚያደርግበትን ምንባብ መልከትን ተገልጻለቸው::
- ስዕስን በማየት ተረከኑን ተገምቻለቸው::
- ተዘዋዋሪውን ቅጽ ተለያለቸው::
- ለተለመካ ቅጽ ፍቃድ ተሰጣለቸው::
- አዲስ ሆኖታን ወይም ድምጽን ተነበረቸው::
- ድምጽንና ሆኖታን ተዘምግለቸው::

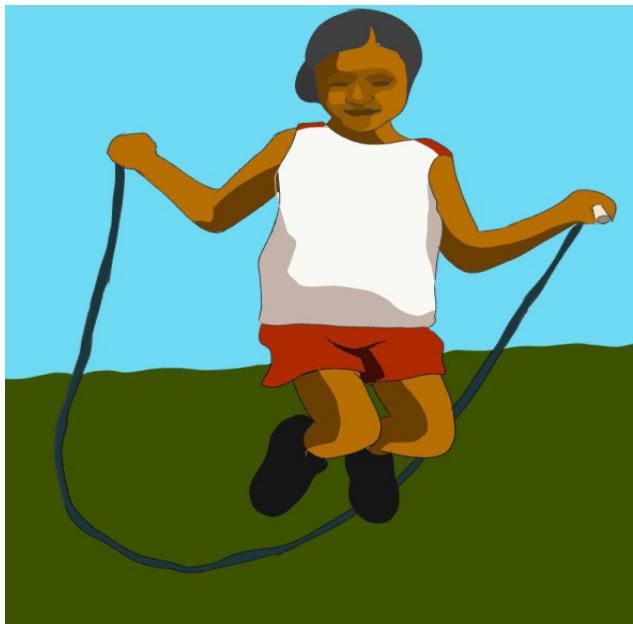
ሁለቱ ጋድኔምዎች

❶ ማቅረብ

❷ ተዘዣተው ቅስት

በዚህ ማረጋገጫ

☞ ተተክር ፍልዎች

ነ

ሙ

ጥ

ውጭ

መነጠል			ማጣመር
አ	ገ	ኅ	አገኝ
ሙ	ጾ	ቅ	ሙጾቅ
ጥ	ከ	ለ	ጥከለ

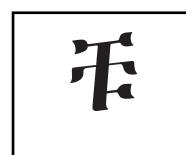
ማጣመር	መነጠል		
ተመኝ	ተ	መ	ኅ
ሙመራ	ሙ	መ	ራ
ጥለስ	ጥ	ለ	ስ

የዚህ ማስታወሻ

ጥ

ሙ

ቻ

→ ቀለት

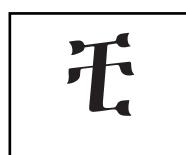
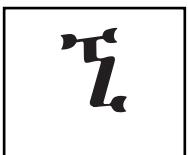
አ	ገ	ጥ	አጥጥ
ሙ	ሙ	ጥ	ሙሙጥ
ሰ	ሰ	ቻ	ሰሰቻ

ተመጥ	ተ	መ	ጥ
ሙሙዥ	ሙ	ሙ	ዥ
ተማቻ	ተ	ማ	ቻ

ጥ

ሙ

ቻ

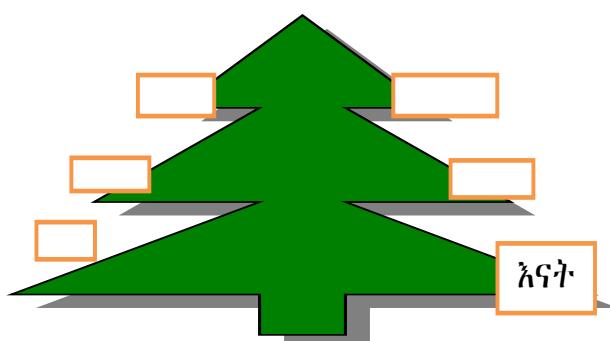

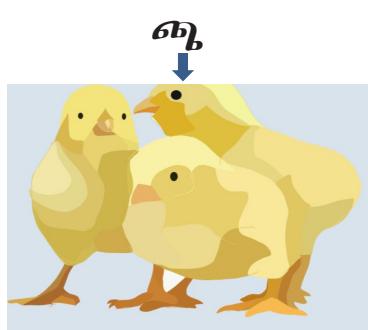
→ ቀለት

አ	ጥ	ጥ	አጥጥ
አ	ዥ	ሙ	አዥሙ
አ	መ	ቻ	አመቻ

ትብኝ	ት	ብ	ኝ
አንቻ	አ	ን	ቻ
አምሙ	አ	ም	ሙ

እኩል ተስፋው የዚህ ስልጣን ላይ በሚገኘት ስጥቶኝ
ውስጥ የበተሰባ ስምምነት ይረዳ::

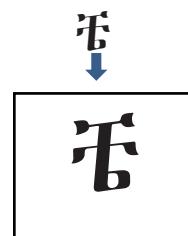
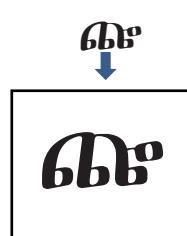
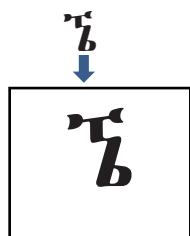

 ንበብ

— ቁለት —

በ	ሪ	ኝ	በረኝ
ሙ	ኩ	ሙ	ሙኩሙ
ሙ	ኩ	ኢ	ሙኩኢ

ዋንሙ	ዋ	ን	ሙ
ዘበኝ	ዘ	በ	ኝ
ዘርት	ዘ	ር	ት

 ንበብ

— ቁለት —

ተ	ቀ	ኩ	ተቀኩ
ቀ	ን	ሙ	ቀንሙ
በ	ል	ኩ	በልኩ

ተኩ	ተ	ኩ	ኩ
ሙጥሙ	ሙ	ጥ	ሙ
አምኩ	አ	ም	ኩ

ይህንን ስምምነት

ትዕዛዝ:- በሚከተሉው ክፍት በታ ሌይ ተተክሮ ፈደሎችን
በመደበኛ አባላዊ ደግማቶች ሆኖ ያለ:::

ኩ ስኩ ሙሙ ሙሙ ቴ ስኩ

በጽዕብ

ክ

ጥ

ቻ

ውጭ

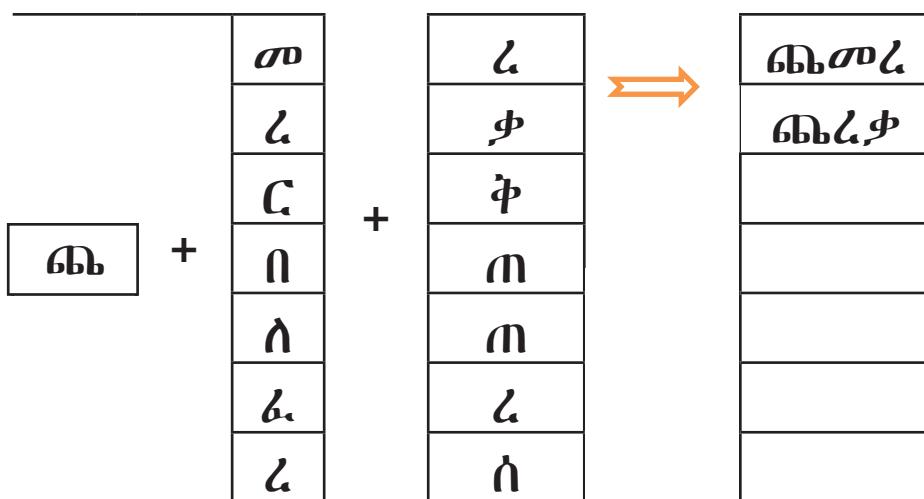
ሰ	ን	ኅ	ሰንኅ
ሙ	ኅ.	ኅ.	ሙኅ.
ቻ	ሰ.	ቻ	ቻሰ.

ሰመኅ	ሰ	መ	ኅ
ሙልፁ	ሙ	ል	ፁ
ዶንታ	ዶ	ን	ታ

እስከፊት

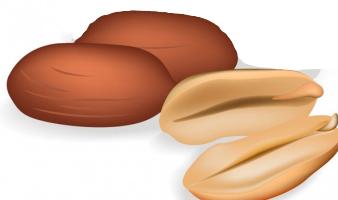
ተወካይ:- የተጨረሰለትን ሆኖም በመፈለግ ባለቤት ሆኖም ብቻ ተለዋዋል

መስረቱ::

◀ ተተክር አደል

፩፻፭፻

ም	፳	ት	ም፳ት
ሙ	ወ	ሙ	ሙወሙ
ም	ቁ	ት	ምቁት

ፊ	ፊ	ፊ	ፊ
ወ	ወ	ወ	ወ

፩፻፲፭

ት.ዕካዎ፡- በሰንጠረዥ ወሰጥ ባለት ፊደሎች ባለሰነት ሆኖ ቅል

በ	ተ	ተ	ና	ራ
መ	ለ	ሙ	ሙ	ቻ
ኋ	ራ	ዘ	ባ	ሙ

ગુરૂદાસ:- 1. રૂપી

2. ମେଳେତ୍ର

**ትዕዛዝ፡- በምሳሌው መሠረት ሌሎች ፊደላትን በመጥቀም
ባለቤት ሆኖ ቅልጋዊ የሚከተሉት ስርዓቶች በመስጠት ተደርጓል፡፡**

φ **⊖** **↳** =φ⊖↳

ԹԵ **Հ** **Ը** =ԹԵՀԸ

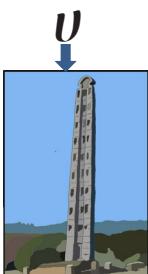
አውነተኛ ጉዳቶ

ደማዎች

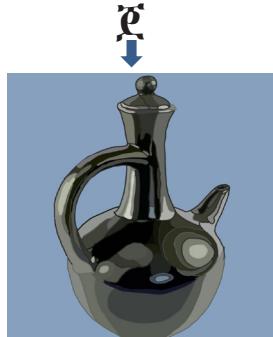
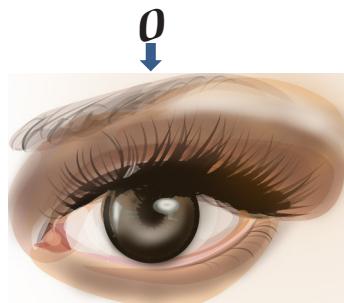

ጽግባር

ጥተካሪ ፊልፊ

ሙሉት

ሀ	ሁ	ት	ሁት
ወ	ወ	ወ	ወወወ
ኝ	ኝ	ኝ	ኝኝኝ

ሁስብ	ሁ	ኩ	ብ
ወይን	ወ	ይ	ን
ኝርባ	ኝ	ር	ባ

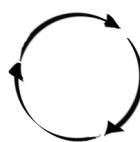
ጽግባር

ጥተካሪ ፊልፊ

ሁ

2

ወ

ኝ

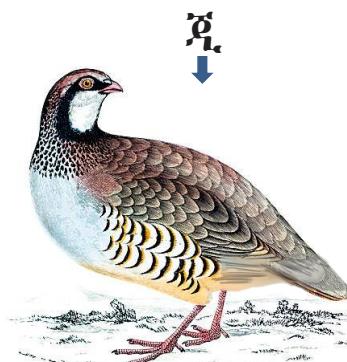
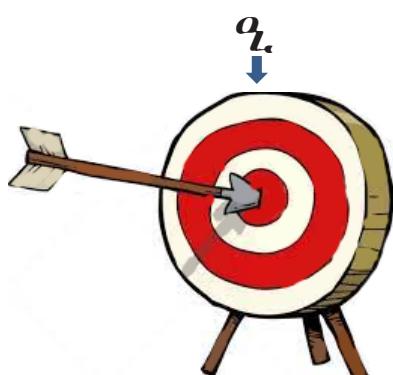

ሙሉት

ሀ	ሁ	ት	ሁት
ወ	ወ	ት	ወት
ኝ	ኝ	ኝ	ኝት

ሁኔታ	ሁ	ኩ	ታ
ወሙር	ወ	ሙ	ር
ኝዋኝ	ኝ	ዋ	ኝ

በጽብዎች

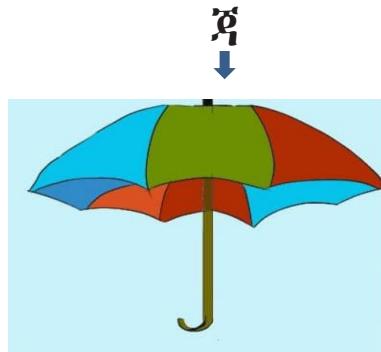
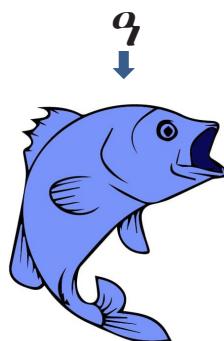
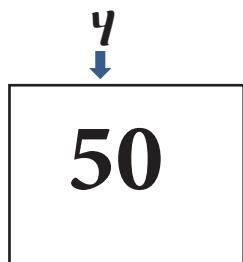

በፌላት

፻	፻	፻	፻፻፻
፻	፻	፻	፻፻፻
፻	፻	፻	፻፻፻

፻፻፻	፻	፻	፻
፻፻፻	፻	፻	፻
፻፻፻	፻	፻	፻

በጽብዎች

በፌላት

፻	፻	፻	፻፻፻
፻	፻	፻	፻፻፻
፻	፻	፻	፻፻፻

፻፻፻	፻	፻	፻
፻፻፻	፻	፻	፻
፻፻፻	፻	፻	፻

ይጽብዎች

የተወካከለው፡- በሚከተሉት ክፍት በታ ለይ ተተክሯ ፋይልዎችን
በነጠብጣና በመደበኛ አቀፍ ያግማችሁ የፈ:::

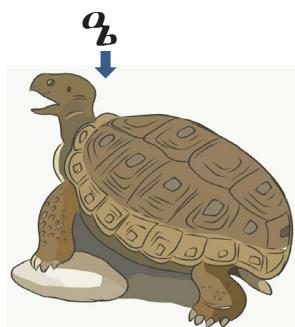
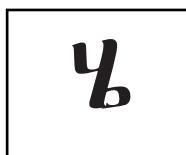
ሀ

፻

፻፻

የጤብ

ሂ

ጂ

ብርቃለት

ሂ	ቅ	ን	ሂቅን
ጥ	ባ	ጂ	ጥባጂ
ወ	ያ	ጂ	ወያጂ

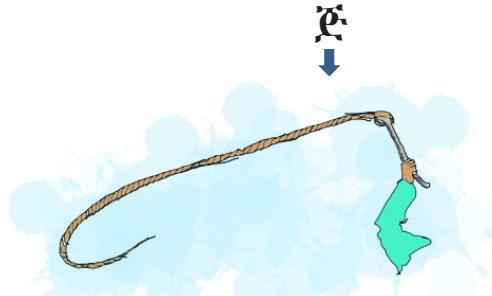
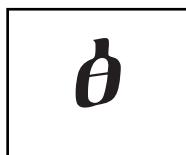
ሂለን	ሂ	ለ	ን
ስባጂ	ስ	ባ	ጂ
ጂጂ	ጂ	ጂ	ጂ

የጤብ

ህ

ዕ

ብርቃለት

ህ	ን	ባ	ህንባ
ዕ	ለ	ት	ዕለት
ጂ	ሩ	ት	ጂሩት

ሀዘብ	ህ	ዘ	ብ
ዕንቅ	ዕ	ን	ቅ
ጂማት	ጂ	ማ	ት

የቁለት ፎቶ ትርዝር፡- የሚከተሉትን የተለመደው ቁለት ፎቶ

በተሰጠቸውን በመጠየቅ ይፈር፡፡

1. በለ = _____

5. ቁጥሪ = _____

2. ሂደ = _____

6. ቁመሳ = _____

3. ተና = _____

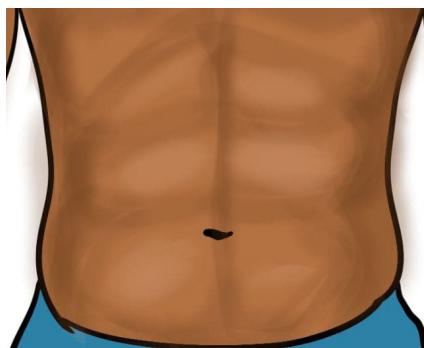
7. ካንሪ = _____

4. ተነሳ = _____

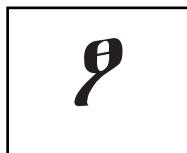
8. ተቀመጣ = _____

በጽብ

ሀ

ሻ

ኝ

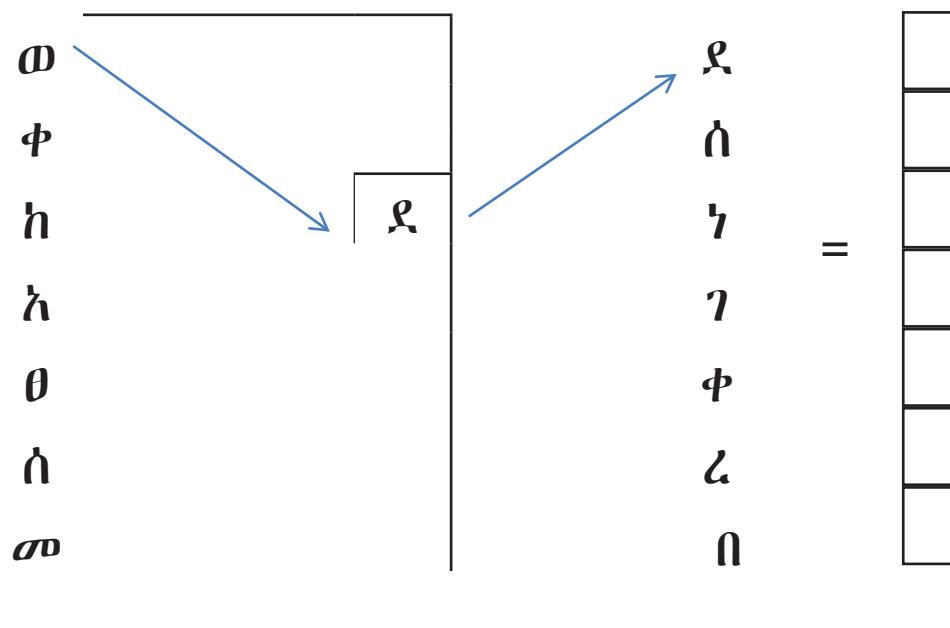

ሙሉ ቅልት

ሀ	ለ	ተ	ሁለተ
ኋ	ሻ	ል	ኋሻል
ኝ	ን	ያ	ኝንያ

ሁለት	ሁ	ተ	ለ
ኋሻል	ኋ	ሻ	ሻል
ኝንያ	ኝ	ን	ኝ

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ሆኖ በማካመድ ባለቤት ሆኖ ቅልት
መስረቱ::

የከለሳ ጥያቄዎች

1. የ “ኩ፡ መ፡ ቅ፡ ሆ፡ ቦ እና ፁ” ፊደል ዘመኑን ዥሩ?

ኩ	—	—	—	—	—	—
መ	—	—	—	—	—	—
ቅ	—	—	—	—	—	—
ሆ	—	—	—	—	—	—
ቦ	—	—	—	—	—	—

2. በመንጠረዥ ወሰጥ በማጣመር የቀረበትን ባለቤት ሆኖ ቀለት በመነጣጠል ዥሩ?

ማጣመር	መነጣጠል		
ቁንጭ			
ርቻት			
በረኩ			

3. በመንጠረዥ ወሰጥ ተለዋዋዱው የቀረበትን ባለቤት ሆኖ ቀለት በማጣመር ዥሩ?

መነጣጠል			ማጣመር
ሙ	ሆ	ን	
ዓ	ለ	ማ	
ቦ	ግ	ሬ	

4. ለማከተሉት የተለመዶ ቀለት ፍቃድ ስጋድ:

1. ተሸመያ_____ 3. አየ_____ 5. ተከለ_____
2. መመሪ_____ 4. መለ_____

አማርኛ
ዶና ክፍል

የምዕራፍ አምስት ተከለዋች

የምዕራፍ አለማውች

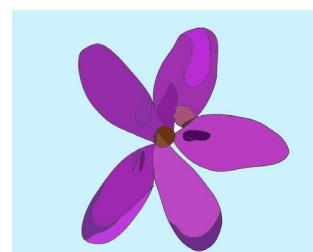
- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልዕክት ተገልግሎችሁ::
- ፈደላትን/ ድምዕትን ተለያለችሁ::
- ድምዕትን ከሆኑ ጥሩ ተዘምግለችሁ::
- በቁል ወሰኑ ያለ ድምጥናን በማጣመርና በመነጠል
ታነሳለችሁ::
- ነጠላ አረፍተ ነገሮችን ተወካለችሁ::
- ለተለመዶ ቅለት ቅድ ተሰጠለችሁ::

የተክለዋና ጥቅም

ደ ማግመጥ

በ ተዘዣ ተረጋግጧት

ጽብስ

☞ ተተክር ፂደል

ዕ

ሮ

ዕ

ቻ

በ ተረጋግጧት

መነጠል			ማግመጥ
ሻ	ሙ	ተ	ሻሙተ
ዕ	ሉ	ት	ዕሉት
ቻ	ሮ	ት	ቻሮት

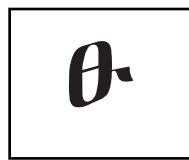
ማግመጥ	መነጠል		
ሻሉሉ	ሻ	ሉ	ቱ
ዕሉት	ዕ	ዕ	ት
ቻሮት	ቻ	ሮ	ት

የጊዜ

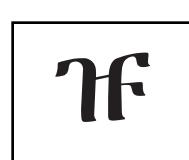
☞ ተተክር ፈደል

ሻ

ጥ

ብርቃቤት

ሻ	ሮ	በ	ሻሮበ
ቁ	ሪ	theta	ቁሪtheta
ሻ	ባ	ጥ	ሻባጥ

ሻሙት	ሻ	ሙ	ት
ንዥህ	ን	theta	ህ
ጋብጥ	ጋ	ባ	ጥ

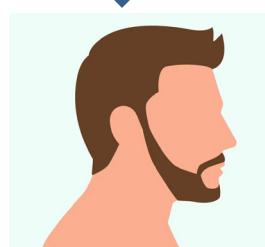
የጊዜ

☞ ተተክር ፈደል

ሻ

፩

ጥ

ብርቃቤት

ሻ	ቦ	ሻ.	ሻቦሻ.
ሻ	ኅ	፩	ሻኅ፩
ተ	ገ	ጥ	ተጥገ

ልበሻ	ል	ቦ	ሻ
ቁራዊ	ቁ	ሮ	፩
ተጥገ	ተ	ጥ	ጥ

የጤዥ

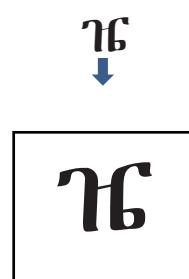
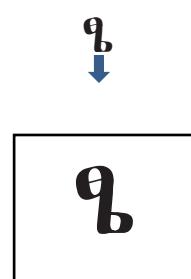
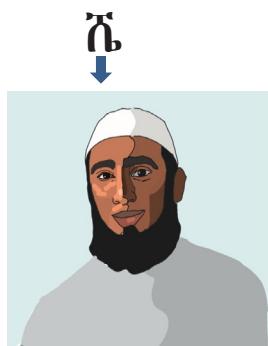

ብርሃን

ሻ	ሻ	ጠ	ሻጠ
ሀ	ሀ	ዓ	ሀዓ
ሻ	ብ	ዘ	ሻብዘ

ሻውር	ሻ	ወ	ር
ቍረዊ	ቍ	ረ	ዊ
መያዝ	መ	ያ	ዝ

የጤዥ

ብርሃን

ሰ	በ	ኩ	ሰበኩ
ድ	ም	ኩ	ድምኩ
ኩ	ዘ	ገ	ኩዘገ

ደርሳ	ደ	ር	ሳ
ቍላዊ	ቍ	ላ	ዊ
ተከገ	ተ	ከ	ገ

ይህንን

ትዕዛዝ:- በሚከተሉው ክፍት በታ ሌይ ተተክሏ አዳለዋን
በነጠብጣና በመደበኛ አቀፍ ያግማችሁ ዘኑ::

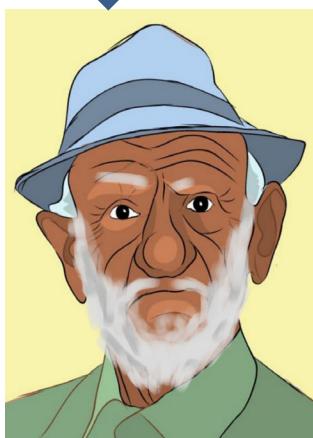
ሻ ስ ተ ገ ገ

ሻ ተ ገ

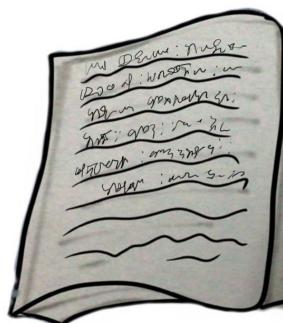

የተተካሪ ፈደል

ሻ

ዕ

ኩ

ብርሃን

ሻ	በ	ት	ሻበት
ዕ	ያ	ት	ዕያት
ጋ	ባ	ኩ	ጋባኩ

አበሻ	አ	በ	ሻ
ዕያን	ዕ	ያ	ን
አባኩ	አ	ባ	ኩ

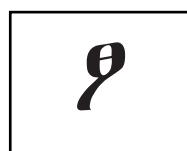

የተተካሪ ፈደል

ሻ

ዕ

ኩ

ብርሃን

ሻ	ር	ባ	ሻርባ
ዕ	ሙ	ቻ	ዕሙቻ

አርሻ	አ	ር	ሻ
ዕሙቻ	ዕ	ሙ	ቻ

ይጽእኩልት

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ወንጻረጥቶች ወሰጥ ያለትን ፌደላት
በማቀናቸው ቅለት መስጠት::

ወ	ተ	ት
ወ	ሙ	
አ	ሪ	አ

ምሳሌ:- 1. ወተት 4. ተሙራ

2. ቁሙ 5. ወቀአ
3. አሪስ

ቁ	ሙ	ት
ር		ሁ
ሙ	ሙ	ት

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

	አ	ሙ
ጥ	ል	ኝ
ጥ	ኝ	ር

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ቍኝና መተከል

ደ ማቅመጥ

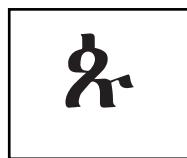

ጽግበ

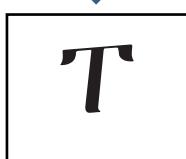
ሻ

ሻ

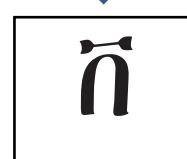
T

F

ሻ

ሻ

ይጽግበዎች

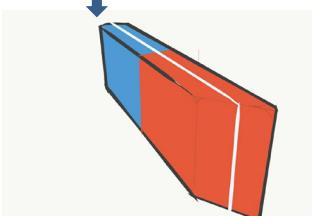
ት.ዕዛዝ:- በምሳሌው መሠረት ነጠላ እረፍት ነገሮችን ያኩ::

ምሳሌ:-

1. ነጠላ ከርባ መጣች::
2. እያሳ እርሳስ ቅረቦ::
3. ተማሪው ቍኝና ተከለ::

☞ ተተክሮ ፈደል

አ

ጥ

ሰ

☞ ቀለት

T	ያ	ሳ	ጥያሳ
T	ን	ሳ	ጥንሳ

አክሳ	ገ	አ	ሳ
ጥያም	ጥ	ያ	ም

በጽብ

☞ ተተክሮ ፈደል

አ

ጥ

ሰ

☞ ቀለት

አ	ጥ	ማ	አጥማ
ጥ	ጋ	ሳ	ጥጋሳ

ጥስተ	ጥ	ሳ	ተ
ባኔላ	ባ	ኔ	ላ

☞ ተተክሮ ፈደል

አ

ጥ

ሰ

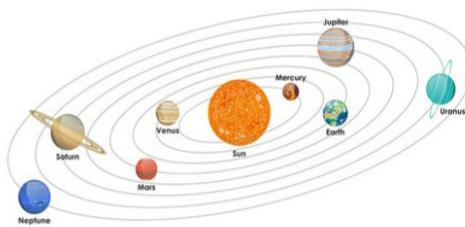
ጥ

☞ ተተክር ፲ደሰ

ዶ

ጥ

ሻ

☞ ተተክር ፲ደሰ

ዶ

ጥ

ሻ

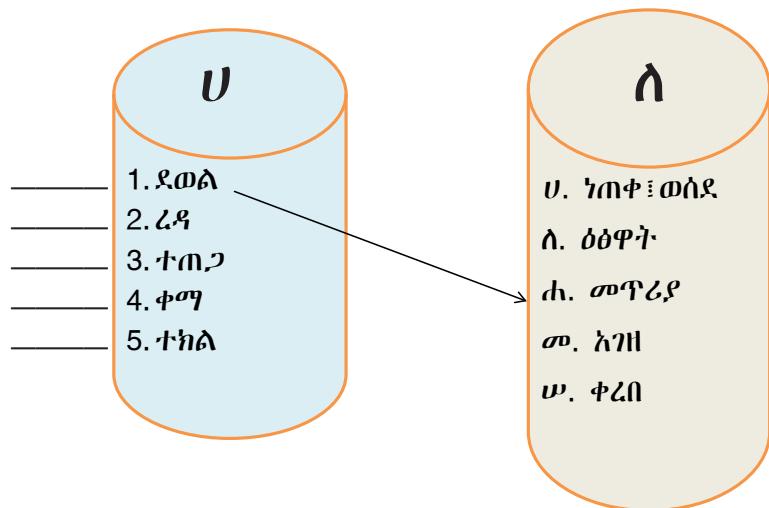
ይጽሁፋት

ት.ዕዛዝ:- የሚከተሉትን ቅለት በተስማማው ከፍት በታ
እስተዋታው ባንብሩን አማለ

ፊዕተር	ተማሪ	ስቁ	ቴያዊ	ጾታዊ
1. እልዳና	_____	በላቻ::		
2. ፊጥረ ነበሬ	_____	ነው::		
3. ስብርና	_____	ገዢቻ::		
4. ዓቶን	_____	ሂደ::		
5. ካሮ	_____	መሙዱት ይውቀል::		

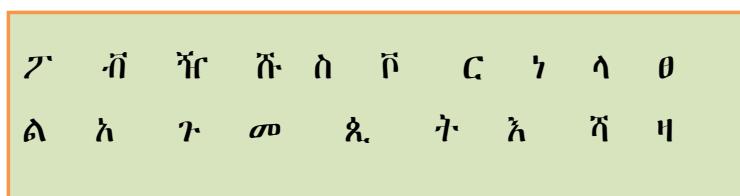
የቁለት ፎቶ

ትዕዛዝ:- በመጀመሪያው በርሃዊ ወሰጥ ያለትን ቅለት በሁሉተኛው በርሃዊ ወሰጥ ካለት ፍቻቻው ይህንን አባላት::

የከለ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- በሳጥነት ወሰጥ ተዘጋጀቷል የሚገኘትን ፍቻቻው በማጣመር ባለቤት ሆኖ ቅል መሰረቱ::

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

ትዕዛዝ:- የተጋደለትን ፍቻቻው በማማለት ቅል መሰረቱ::

1. እ _ መ
2. የብ _
3. __ ጥያ
4. ህን _
5. ገ _ ቅ

አማርኛ
ዶና ክፍል

የምዕራፍ ስድስት የመንገድ ደህንነት

የምዕራፍ አለማውች

- የምዕራፍ መልዕክት ታገልጻለችሁ::
- ቅለት ታመሰርቃለችሁ::
- አጭምር እረፍት ነገር ታመሰርቃለችሁ::
- ከቅለት ላይ ቁጥያዊችን ታነተላለችሁ::

የተጀመሪያ ጥላቂ ማኅር

፩ ማኅመጥ

ለማከተሉት ቅዱዎች የቀድሞ እውቀታዎች ሆኖ በመጣቀም
መልስ::

1. ሪፖርና ስዕሎን በማየት የተረዳቸዋለን ተናገሩ::
2. የተጀመሪያ መብራት አገልግሎቱ ምን ይመስላቸූል?

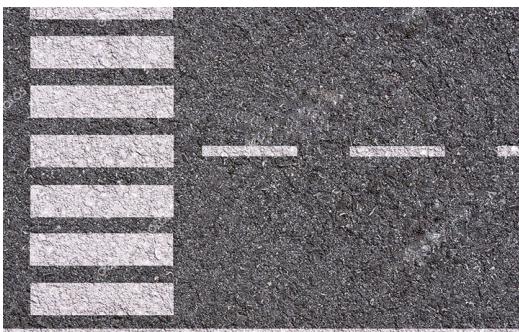

እኩም መኅር

ትዕዛዝ:- የማከተሉትን ቅዱዎች በእኩም መኅር መሠረት
የያዘት ሁኔታ ተከከለ ካሆን እውነት ካልሆን ደግሞ
አሰት በማለት በቋል መልስ::

1. ቅዱዎች መብራት ሲሆን እጣሪ ይሻጋል::
2. እጣሪዎች መኅር ካማቋረጥው በፊት ግራኝ ቅኑ ማየት
አለባቸው::

፩ ተዘዣታው ቅለት

የቅለት ጥናት

መነጠልና ማጥሙር

መነጠል			ማጥሙር
ወ	ተ	ት	ወተት
ወ	ዳ	ሳ	ወዳሳ
ወ	ጋ	ጭ	ወጋጭ
ሙ	ማ	ም	ሙማም

ማጥሙር	መነጠል		
ወን	ወ	ተ	ን
ወጠ	ወ	ጋ	ሳ
ወጠት	ወ	በ	ት
በትወ	በ	ተ	ወ

**ትዕዛዝ:- በሚከተለው ስጥን ወሰጥ ያለትን ዓ/ነገድና
በጥንድ ሆኖችሁ አንብቤ::**

**መጀመሪያ ስርቃር ቅናና ግራ አቅጣጭን መግለጫ ይገባናል::
ልደቻቸ ማዋታ መጠዥት ያስደስታቸዋል::
ወተት መጠጥት መንከራ ያደርጋል::**

፩ የአሳይት

ትዕዛዝ:- በሚከተለት ሆኖችሁ በለሰሰት ሆኖ ቅል መሰረቱ::

1. **ወ** = ወደደ :: ወርቁ :: ወንዘ
2. **ወ** = _____ :: _____ :: _____
3. **ወ** = _____ :: _____ :: _____
4. **ወ** = _____ :: _____ :: _____
5. **ወ** = _____ :: _____ :: _____

ትዕዛዝ:- የተንደለውን ፖስል አማካለ::

1. **፩.፯** _____ = **፩.፯፯**

2. _____ **ሙት**

3. _____ **ወህ**

4. _____ **ሰት**

5. _____ **ጥት**

6. **አክ** _____

ከበና ጉዳችቸ

፩ ማቅረብ

ቍድመ ማቅረብ ጥያቄ

እናንተ ወደ ከምህርት በት ስትሬው መንገድ የምትሰጠት እንደት ነው?

እቀምበ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባይመጣችሁት ምንባለ መሰረት በቍል
መልስ ::

1. ተስማና ስራን የፈጸመት ተግባር ታክክል ነው በላይ
ታስቀላችሁ? ለምን?
2. በመከና መንገድ ላይ የምታቸውን እንደት ነው?
3. እናንተስ እንደከበ ጉዳችቸን እና እንደነስራን
ዘንገዴቸን እና እና?
4. ከምንበት የተረዳችሁትን መልዕክት ባለኝ::

— ቅለት-

መነጠልና ማጥመር

መነጠል			ማጥመር
አ	የ	ተ	አየተ
ይ	ለ	ማ	ይለማ
የ	ወ	ህ	የወህ
ተ	ራ	የ	ተራየ

ማጥመር	መነጠል		
ይ	ለ	አ	የ
ተ	ለ	የ	አ
ገ	አ	የ	ለ
የ	ኩ	ተ	የ

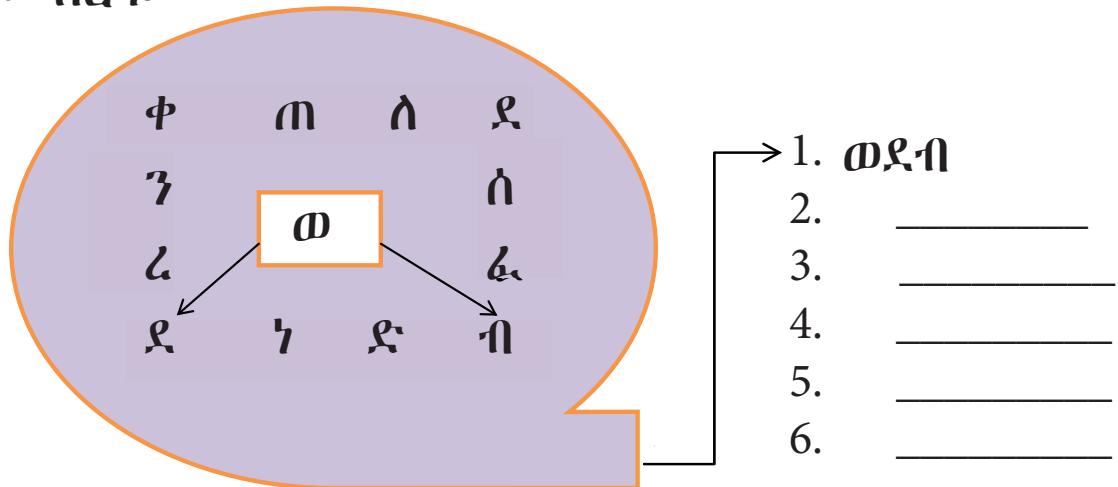
ትዕዛዝ:- በምሳሌው መሠረት የመጨረሻ ደምቀቻው ተመሳሳይ
የሆነ ባለቤት ሆኖ ቅለትን መሰረቱ::

ግዢነት:-

ይ = 1. ኮሙኝ	4. ወንድ
2. ገሙኝ	5. ቅልድ
3. አሙኝ	

ሀ. መ = 1. _____	ለ. ተ = 1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____
4. _____	4. _____
5. _____	5. _____

ት’ዕኩ፡- “ወ”ን መካከል ለይ በማድረግ አምስት ባለበት ሆኖ በፊት ሁሉ
መሰረቱ፡፡

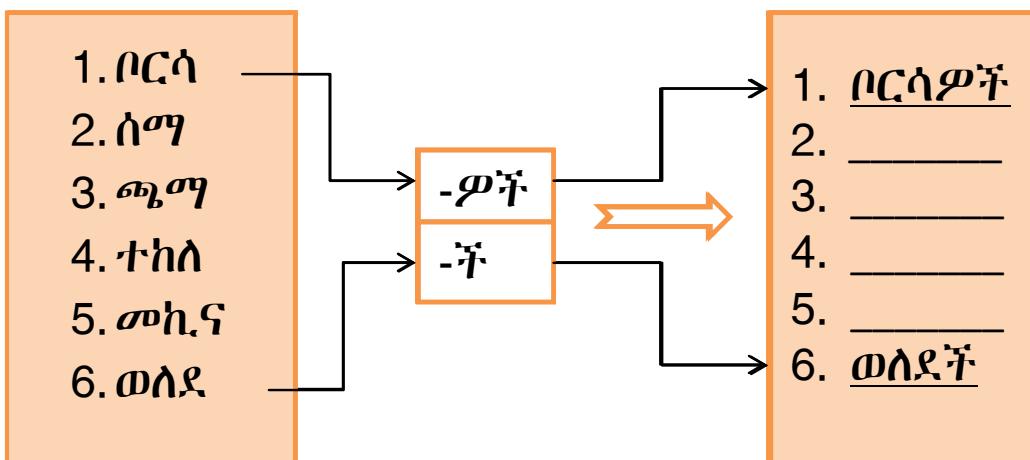
ቍጥያውችን መለያት

በቍጥያውች ወለተን ቁጥያውችን መለያት፡፡

ግምገል፡-

1. ተማሪውች = ተማሪ + ወች
2. መዘነዥ = መዘነ + ወች
3. በራውች = በራ + ወች
4. ቀየሩዋች = ቀየሩ + ወች
5. እቶውች = እቶ + ወች
6. ወደቀዋች = ወደቀ + ወች

ት’ዕኩ፡- ቁልጥ’ን ከቅጥያውች ጋር በማጣመር ቁል መሰረቱ፡፡

ጽብ፡-

ት’ዕኩ፡- የሚከተሉትን ዓ/ነገድዎች በበደን ሆኖታሁ ይሞላቸዋን

ከፍ አድርጋችሁ አንብቤ፡፡

1. ስላም መማር ትወካለች፡፡
2. አረንጻዶ ስብራ መንገድ ተሽጻች፡፡
3. የግራ መርዝር መንገድ ይዘዋል፡፡
4. መንገድ ስትሸጻች የእግዥናን መንገድ በቃ ተመሙ፡፡
5. የእባይ ወንዝ ተገደቦ፡፡
6. የህዳሴው ግድብ ሂይል ማመንጨት ይመሩ፡፡

የቁልጥ ፍች

ለተለመዶ ቁልጥ ፍች መስጠት

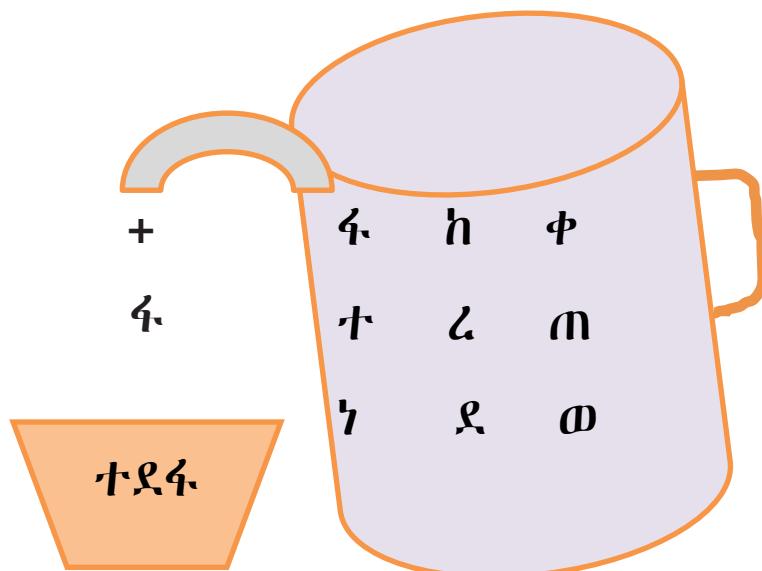
ምሳሌ፡- 1. ተመራ = አውቀ	3. አዘነ= ተከና
2. ህባን = ልጅ፡ ጉዳን	4. ለሻሳ= ማጥፊያ

ትዕና:- ለማከተለት ቅላት በእቅራብያቻ ያለን ስው
በመጠየቅ/በበድን በመወያየት ፍቃቃውን ስጠ::

1. አማ =	5. በዘ =
2. መዘነ =	6. ገዢ =
3. ቁጥር =	7. መርዝር =
4. ታንሳ =	

፩ የአፈጻጸም

ትዕና:- ከበርሃው ወሰጥ የማንኛትን ሆኖም በማግበር
በለሰሰት እና ባለሁለት ሆኖ ቅል መሰረቱ::

በለሁለት ሆኖ ቅል	በለሰሰት ሆኖ ቅል
ምሳሌ:- ፍ.ፍ.	ምሳሌ:- ተደራ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5

እረፍተ ነገር

ት’ዕዛዝ:- በምሳሌው መሠረት በሳጥኑ ወሰኔ ያለትን ቅልት በማጣመር እረፍተ ነገር ይፈ::

ማለት	እርስዴ	በላ
0-ሙር	በሰከት	ቍድ
ናኬል	ወተት	ገዢቶ
የሰራ	ት’ምህርት በት ቁስ	መዋቶ

ምሳሌ:- ማለት ወተት መዋቶ::

1. _____ :: 3. _____ ::
2. _____ :: 4. _____ ::

ት’ዕዛዝ:- የሚከተሉውን ምንባብ ደምሞችሁን ከፍ በማድረግ
ለጊደታችሁ አንብቤትዎ::

አስተዋጅ በራሱ

በኢንድ ታንሽ ከተማ የሚኖሩ ሁብታም ባልኩ ማረጃ ነበሩ:: በራሱ የሚባል ሌጅ ነበራቸው:: በራሱ ነበሃ ተማሪ ነው:: የከተማው ሲታይ ልማት ነው:: ልማት ነው:: የሚለት ሁሉንም ነገር ቅም እያለ ስለማያስተዋል ነው:: ነቅሳትን አስተዋል ማያዝ ይወዳል:: የበት ስራውን ይሰራል:: ማታ ማታ ቤቱ በርሃና በመቀመጥ ከከበቻን መቀመር ያስደስተዋል:: እናትና እባቱ በመስከት ይመለከቱታል:: አስተዋይ በመሆኑ በጥም ይደስታል:: (ምንጭ: ዓንኞል ወርቅ፣ 2011፣ አስተዋጅ በራሱ)

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- በአጥነ ወሰኑ ያለትን ሆኖችን በማጣመር አጥልት
እረፍተ ነውንን መስጠቱ::

ስሳና	መስክር	በላ
መ-አመል	በርቃካን	ጠዋቶች
በሩክ	ወተት	ገብ
አልፏን	መ-ዘላ	አነበበቶች

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

ትዕዛዝ:- በቁሳቱ ወሰኑ የሚገኘትን ቁጥያዎች በቻ ለይታቸው
እሳያ/እመልከቱ::

1. ተነስቶች = _____
2. ይጠናች = _____
3. ወደቀዎች = _____
4. ስማቶች = _____
5. መጠቶች = _____

አማርኛ
ዶና ክፍል

ምዕራፍ ስባት ተረት

የምዕራፍ አለማውች

- የአዲስአበባ ቀን የሚሰጠው ቀን ተተክለዋል፡፡
- በዚሁም ወሰኑ አደጋለ ቅለትን ተነሳለዋል፡፡
- በቁላት ወሰኑ ያለትን ፍላጊ በማጣመርና በመነጠል
ቻል፡፡
- አጭጭር አረፍተ ነገር ተመስርቷል፡፡
- ከቁላት ላይ ቅጥያዊን ተነጥላለዋል፡፡

እር እና ዘልዕት

ደ ማቅረብ

ቍድሙ ማቅረብ ጥያቄ

1. ስዕለን በማየት ቤት ስለምን እንደሆነ ተኋገሩ?

እዳዎች መናገር

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባይመጣችሁት ቤቱ መሠረት በቍል መልሰድ::

1. ቤቱ ስለምን ያውራል?
2. ይር ከጭልዕት መርሱ የተዋስቸው ለምንድን ነው?
3. ዘልዕትና ይር ለምን ተባሉ?
4. ይር ከነጉጠናቸው መሠት ስትጭር የምትውለው ለምንድን ነው?
5. ከተረቱ ምን ተማሪችሁ?

—የቃለት ጥናት

መነጠልና ማጥሙር

መነጠል			ማጥሙር
ወ	ሮ	ቻ	ወሮቻ
ወ	ሮ	ቻ	ወሮቻ
ወ	ሮ	ቻ	ወሮቻ
ቻ	ሮ	ቻ	ቻሮቻ
ሮ	ሮ	ቻ	ሮሮቻ

ማጥሙር	መነጠል		
ወ	ሮ	ቻ	ቻ
ወ	ሮ	ቻ	ቻ
ሮ	ሮ	ቻ	ቻ
ቻ	ሮ	ቻ	ቻ
ሮ	ሮ	ቻ	ቻ
ቻ	ሮ	ቻ	ቻ

ትርጉም፡- የሚከተሉትን ቁለት በመነጠል ያኩ:::

- ፩፻፻፻ = _____
- ፩፻፻፻፻ = _____
- ፩፻፻፻፻፻ = _____
- ፩፻፻፻፻፻ = _____
- ፩፻፻፻፻፻ = _____

ትርጉም፡- የሚከተሉትን ቁለት በማጥሙር ያኩ:::

- ወ ሮ መ = _____
- ቻ ወ ተ = _____
- ወ ለ መ = _____
- ወ ቅ ቻ = _____
- ወ ሮ ቅ = _____

የቁለት ቅጽ**ለተለመዶ ቅለት ቅጽ መስጠት****ግማሽ:-**

1. ብልህ = ብልጥ
2. ካጋፍ = ቁጥር፡ ወሰዳ
3. ክፋ = መጥሪ
4. መሳ = ኮሎ
5. ፈዕሙ = መረጃ
6. ቁጥር = ለውጭ
7. ቁጥር = ክሳ

ትዕዛዝ:- ለማሳተፊት ቅለት ቅጽ ስጠታ

1. ጽሑፍ = _____
2. ለንስ= _____
3. ጭሩት = _____
4. ቁጥሪ = _____
5. ተመሪ = _____

**የማሳተፊትን ዓ/ቤትርቃ ጥንድ ጥንድ በመሆን ዳጋግጣችሁ
እኔበታለሁ::****ወካይ በምድር ተጠልቻለቸ)::****ተከለቸን መንከባከብ እስከ::****ተፈተ መስማት እውቀለሁ::****ገዢያን በአገባቡ እጠቀማለሁ::**

ቅጥያውኝን መለያት

በቃላት ወሰኑ ያለ ቅጥያውኝን መነጠልና ማጠማር እንዲበር::

ምሳሌ:-

ቅጥያውኝን መነጠል

1. ተማሪዎች = ተማሪ-ቶ
2. አጠናዎች = አጠና-ቶ
3. ለቦስዎች = ለቦስ-ቶ
4. ፈጠራዎች = ፈጠራ-ቶ
5. ታጠበዎች = ታጠበ-ቶ

ቅጥያውኝን ማጠማር

1. ቁመሰብ-ቶ = ቁመሰብቶ
2. መጠሪ-ቶ = መጠሪቶ
3. አጠበብ-ቶ = አጠበብቶ
4. ቁመሰብ-ቶ = ቁመሰብቶ
5. ማጠበራ-ቶ = ማጠበራቶ

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ቀለት ወሰኑ የሚገኘትን ቅጥያውኝ
በመነጠል ጥሩ::

1. ነበረዎች= _____
2. ስበረዎች= _____
3. አዳነዎች= _____
4. ስወረዎች= _____
5. ፈ.ለጥዎች= _____

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ቀለት ላይ ቅጥያውኝን በመጨመር ጥሩ::

1. ከፈ.ለ= _____
2. ተገና= _____
3. ክተተ= _____
4. ፈ.ለጥ= _____
5. መጣ= _____

የመሬት ስብትን ዓ/ነገድች በየግለጽሁ ደምጣችሁን ከፍ በማድረግ
አንበሳ::

ማረጋገጫ ተረጋግጧ መስማት ተወዳለች::

መምህራችን ተረጋግጧ ነገቶች::

እበሻ ሌቦዎ ተማሪ ነው::

ወሂሳዊ ለጠናችን መቋሚ ነው::

ሁባኑት ስላም በሰራተኞች አካባቢ ማደግ አለባቸው::

፩ ደረሰኝ ተረጋግጧ

የመጨረሻ ደምጣችው ተመሳሳይ የሆነ ቅለትን መመዘኛ

ምሳሌ:- “ሙ”ን መጨረሻ ላይ በማጥመት ቅለት መመዘኛ

1. ተፈሙ	3. ተቀሙ
2. ተጋሙ	4. ተነሙ

ትዕዛዝ:- “ሙ”ን በቁል መካናና መጨረሻ ላይ በማጥመት
አምስት ባለቤት ሆኖ ቅል መሰርቱ::

“ሙ” በቁል መካና

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

“ሙ” በቁል መጨረሻ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

እንበሳና እያጥ

ቅ ማግማት

እዳምጠ መናገር

ት’ዕዛዝ፡- በእዳምጠች ሁኔታ ምንባን መሠረት ለሚከተሉት ቅለት
ቁቻ በቋል ስጠ::

1. ካቋ
2. ሙካ
3. ተደሰተ

—የቋለት ጥናት

መነጠልና ማግማር

መነጠል			ማግማር
ግ	ራ	ኅ	ግራኅ
ሰ	ሙ	ኅ	ሰሙኅ
ተ	ሙ	ኋ	ተሙኋ
ከ	ዋ	ኋ	ከዋኋ

ማግማር	መነጠል		
ተያና	ተ	ያ	ና
ተሞና	ተ	ሞ	ና
ተሙኋ	ተ	ሙ	ኋ
ከገና	ከ	ገ	ና

**ት’ዕዛዝ:- በሚከተለት ቅልት ወሰጥ ያለትን ሆሮች ነጥጥለችሁ
በመግኘት ደጋግማችሁ አንብቤ::**

1. አዲኝ ሻር እና _____

2. ተናና ሻር እና _____

3. መግኝ ሻር እና _____

4. ተረኝ ሻር እና _____

5. ጥረኝ ሻር እና _____

ይ&አስተዳደር

**ት’ዕዛዝ:- የሚከተለትን ሆሮች በማጣመር ቅልት ደፊና
ደጋግማችሁ አንብቤ::**

1. ተ ቁ ገ = _____

2. ተ ገ ገ = _____

3. አ መ ገ = _____

የቅልት ፍቃድ

ለቅልት ተቋራኑ ፍቃድ መሰጠት

ምሳሌ:-

1. በርሃን = መልማ

2. አው = ነውዎ

3. ለደም = አይደር

4. ቁጥር = ወቅራም

5. እራ = ደፊር

ት-ዕኑ፡- የሚከተሉትን ቁለት ከተቋራኑ ቅጽታው ጽር ቦማኩሙሉ መልሰ፡፡

1. ተያ	ሀ. አየ
2. በልህ	ለ. ቅን
3. ልለት	ሐ. ባኅ
4. ለስላሳ	መ. መቀመ
5. ተመለከት	ወ. ምክራ

የሚከተሉውን የሚከተሉበት የሚቀርቡትን ከፍ በማድረግ ለጋደግሞችሁ
እንዲበለጥው፡፡

በልሆ መጠት

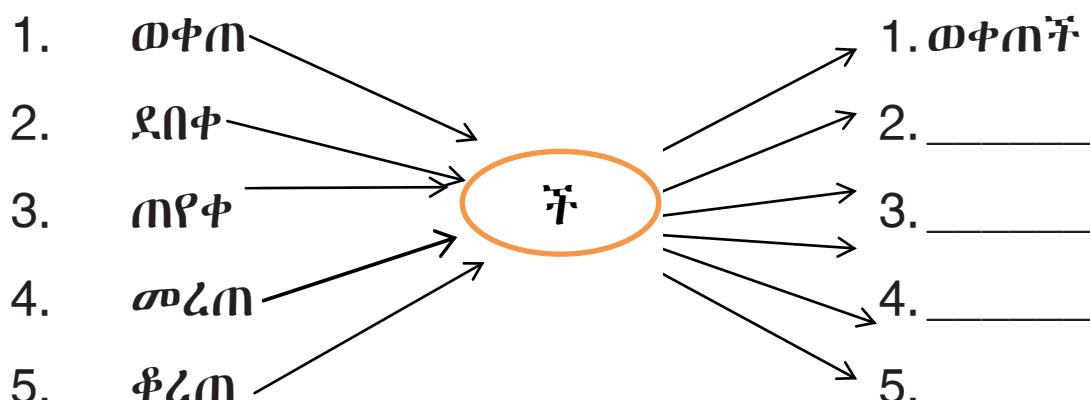
በይር ገዢ መጣና ይበት በአንድ ማካ ወሰኑ ይኖሩ ነበር፡፡ ይበት መጣን
ለመባለት አለበ፡፡ መጣንም መሠት፡፡ አዋጅል መይችኝ አገት፡፡ መጣም
ለመጠየቅ ሂደች፡፡ ሲቁ በለ “ተስለሆ እያ ይበት” አለቸው? እኔ አዋጅል
ገበተኩ መይችኝ አገት፡፡ መጠትም በኋ ሌይ ቅጭ ስታዎችው ቅያች፡፡
የይር ለመባለት እንጠራራቸ በለው በለው ለይሱት ሌላ መጠትም እኔንም
ለው መሠች በለ በለ ነፃ ሌይ ወጥቶ፡፡

፩፻፲፭

ት-ዕዝ፡-በምሳሌው መሠረት በሚከተሉት ቅለት እናናት ካርድ ስራ፡፡

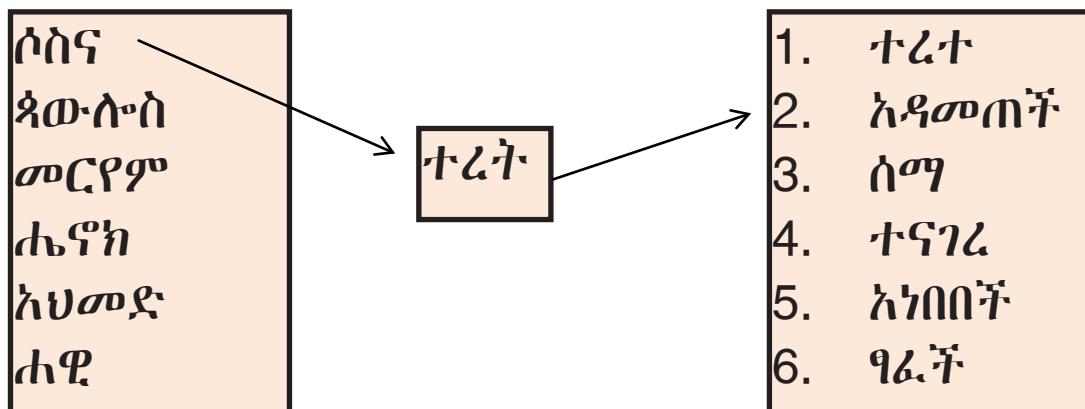
1. ተረት = ተረት መሰማት ይውቀል::
 2. ተነገሬ = _____ ::
 3. ስመ = _____ ::
 4. ተረቶ = _____ ::
 5. አዎች = _____ ::

ት-ዕዝኑ፡-የሚከተሉትን ቁጥር ከቀጥታው የጊዜ በማጣመር እኩምና፡፡

፩፻፲፭

ትዕዛዝ:- ከሳይንስ ወሰን ያለትን ቅልት በማጣመር እጥልት
እኔታ ነገሮችን መሰራቱ::

ግዢል:- ሰነድ ተረት እናመጣች::

1. _____ ::
2. _____ ::
3. _____ ::
4. _____ ::
5. _____ ::

ጽብዕ� :- የሚከተሉትን ፩/ነገሮች በጥንድ በመሆን ደጋግሞች ለ
እንብብ::

አኞች ተማሪ ዓይነቶ::

አውራሽ በተሰኗኝ በስራ ቅጂዎች::

አከት በህጻናት መሰራት ትዕዛዣዎች::

እኔ ተረካ ማንበብ ይወዳል::

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ቁላት በሙሉበት ያኩ:::

1. ተረጋግጧ = _____
2. ቀናው = _____
3. መብት = _____

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ሆኖም በማጣመር ቁላት መሰራቱ:::

1. መ እ ስ = _____
2. መ ስ መ = _____
3. ደ ወ ስ = _____

ትዕዛዝ:- ለሚከተሉት ቁላት ተመሳሳይ ፍቃድ ስጠ:::

1. አደመዣ = _____
2. በንድ = _____
3. ለንድ = _____
4. ምስ = _____
5. እጥነት = _____

ትዕዛዝ:- በሙሉበት ቁላት ነውን አረፍተ ነገር ያኩ:::

1. መከተል = _____
2. መማቅ = _____
3. ተረጋግጧ = _____

የጥዃበሬኑ አለማዋኑ

- የጊዜበና በማዳመጥ ወናውን ሁሳ ተናገራለችሁ::
 - የምግብ እይነቶችን ተዘረዝሩለችሁ::
 - ቅልትን በመነጠልና በማጣመር ተነባለችሁ::
 - የተለመደ ቅልትን ተነባለችሁ::

የተመጣበት ችግሮች

፩ ማቅረብ

ቍድመ ማቅረብ ጥያቄ

- የጥዃቻውቷውን የምግባ ስምቶች ተናገሩ::
- ስዕለት በማየት የሚደመጠው ምንባብ ስለምን ለሆነ
እንዲሸጠል ገዢቱ::

እኩዃው መናገር

ትዕዛዝ:- ያዳመጣቻትን ምንባብ መሠረት በማድረግ
የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቁል መልክ::

- ሁባት ጠንካራና ጥናማ እንዲሆነ ምን ያሰፈልጋቸዋል?
- የልተመጣበት ምግባ ያለውሰድቻው ሲት በሙቀለቸዋ ዘዴ
ቻዊ ያጋጠማት ለምንድን ነው?
- የተመጣበት ምግባ የሚያሰፈልገው ለማን ነው?
- የዳመጣቻትን ምንባብ ውስ ሂሳብ አብራሪ::

፩ የተለመደው ቅልት

ትዕዛዝ:- በጥናት መሠረት ባህላዊ ኮሚሽን የጥናት አይነቶችን ጥሩ::

፪ ቅልት

ትዕዛዝ:- በጥናት መሠረት በቁለት መጀመሪያና መጠሪዎች ላይ
የሚመጥ ድጋፍዎችን በመለያት አመልካች::

ጥናት:- የጥናት = የቁለት መጀመሪያ ድጋፍ ምን “ጥ” ሲሆን::
መጠሪዎች ድግሞ “ብ” ነው::

መጀመሪያ ድጋፍ	መጠሪዎች ድጋፍ
1. በቁለት=	_____
2. ባህላዊ=	_____
3. ማንኛ=	_____
4. ክመናዊ=	_____
5. ቅልት=	_____
6. ስላም=	_____

→ የቍለት ጥናት
መነጠልና ማጥሙር

መነጠል		ማጥሙር	
ተ	ሙ	ቻ	ተሙቻ
ሰ	ሰ	ቻ	ሰሰቻ
ሁ	ሁ	ቻ	ሁሁቻ
ኅ	ኅ	ቻ	ኅኅቻ
ሙ	ጥ	ቻ	ሙጥቻ

ማጥሙር	መነጠል	
አሙቻ	አ	ሙ
ተማቻ	ተ	ማ
ሰማቻ	ሰ	ማ
በአቻ	በ	አ

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ቁለት ወሰኑ የሚገኘትን ሆኖም
በመነጠል አሳይቷል::

- ፩፻አ = _____
- ጥስታ = _____
- ገኝመ = _____
- ሙማቅ = _____
- ወተት = _____

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ተነጣጥለው የቀረበትን ድምጽ
በማጥሙር አሳይቷል::

- ጥ - ፖ - ዳ = _____
- ድ - ገ - ተ = _____
- ኩ - ት - ዝ = _____
- ጥ - በ - ስ = _____
- እ - ሂ - ት = _____

ቍቶያዎችን መለያት

በቅል ወሰኑ የሚገኘ ቁጥቶዎችን መለያት

ምሳሌ:-

1. የግብር = የግብ- ጭ
2. መግቢ = መግ- ጭ
3. ቁርስ = ቁርስ- ጭ

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ቅለት ወሰኑ የሚገኘትን የተለመደው
ቁጥቶዎች ለይታወችሁ እኩለ::

1. ለማሽ = _____
2. አገብሽ = _____
3. አዘጋጅ = _____
4. መሮቀሽ = _____
5. አስቀሽ = _____

እጽእፈት

ትዕዛዝ:- በተመሳሳይ ሆኖ የሚጨረር አምስት የበተሰበ አባት
መጠረም ስምዎችን ያሩ::

ምሳሌ:- 1. አያት 2. አባት

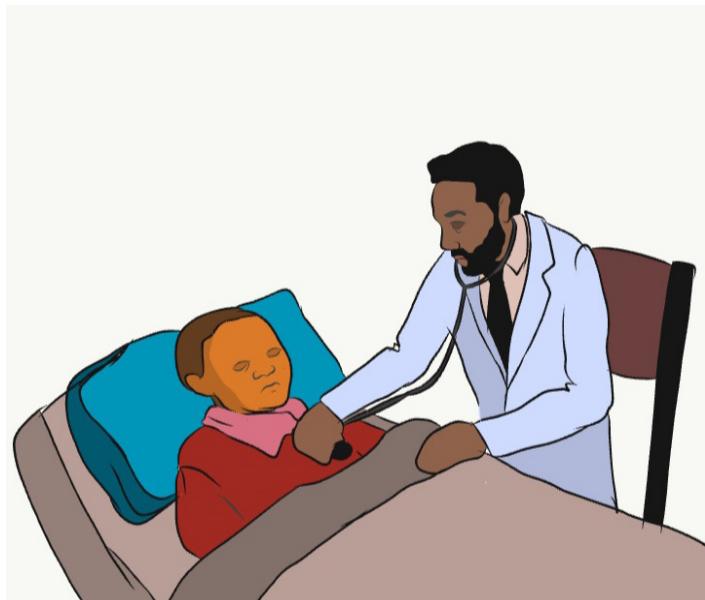
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

የዋህድ በተ

ቅዳመው መግለጫ

ቅድመው መግለጫ

1. ስዕስና በማየት የሚደመዱው ፊንሳብ ስለምን ሌሎች
እንደሚችል ገዢቱ::
2. ስይበስራ የሚሰለ ፊማዎችን አጥቃቸው ተመግባለቸሁ?

አዲሽን መናገር

ትዕዛዝ:- ባዶመትቸት ፊንሳብ መሠረት የሚከተሉትን
ጥያቄዎች በቃል መልሰ::

1. በተ ሆኖ የታመሙው በምን ፊክንያት ነው?
2. በተ ሆኖ እንዳመሙው የተናገሩው ሌማን ነው?
3. የምንሳብ ወር ሂሳብ ፊንድን ነው?

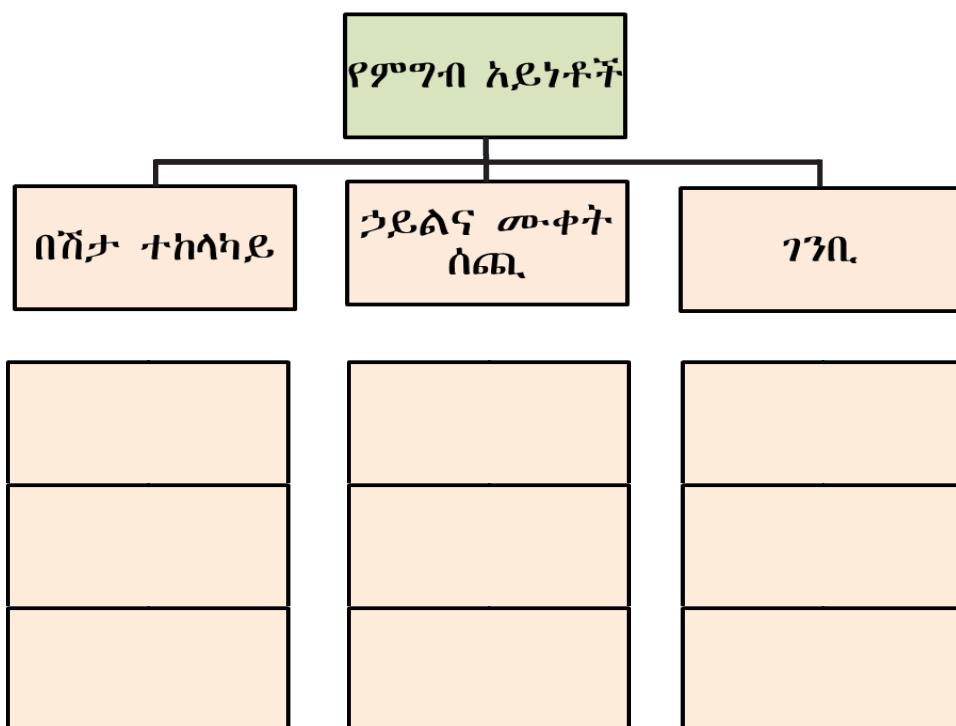

የሚከተለውን የግብር ጥንድ ጥንድ በመሆኑ ደጋግማችሁ አንብቤ::

የግብር

የግብር ለሰው ለቻቸ እና አስፈላጊ ነው:: ለዚህ የተለያዩ
የግብርና ይመጣል:: የግብር አይነቶች በዚህ ፕሮግራም:: እነዚህ
የግብር በደረሰት ይከፈላል:: እነዚህ መ-ቀና-በሽታ ተከለከለ የህይልና
መ-ቀና ሲጠይቅ እና ገንዘብ ተበለው ይከፈላል:: በሽታ ተከለከለ
የግብርና መ-ካ፣ በርቱካን፣ ለመሆኑ፣ ማንኛለሁ እና ለለምችም
ይገኘበታል:: ማር፣ ድንቃ፣ ስኂር ድንቃ፣ ይሁ... ሁይልና መ-ቀና
ሱጠል ይባላል:: ወተት፣ እንቀሳል፣ ስርና ባቀል ደግሞ ገንዘብ
የግብር ውስጥ ይመዳባል::

ትልኩ፡- በግብር ውስጥ ያለትን የግብር አይነቶች በየምድባችው
እኔ::

፩፻፲፭

ትዕዛዝ፡- በዚህጊዢ ወሰን ተዘጋጀችው የቀረበትን ሆኖታ
ቦማጥመር ካወች ቅልት መሰራቱ፡፡

አ	ገ	ሙ	ቂ	ኩ	ወ
ሳ	ወ	ን	፩	ሮ	ተ
ዳ	ድ	ዘ	ጋ	ት	ል
ጥ	ብ	ሩ	ሙ	ሽ	ባ

ጊዜያዊ፡- ሌዋን

1. _____ 4. _____ 7. _____
2. _____ 5. _____ 8. _____
3. _____ 6. _____ 9. _____

**ት.ዕኑን፡- በምሳሌው መሠረት የፈደግትንን ቤታ በመቆያዎች እናስ
ቋል መሰራቱ፡፡**

ગુજરાત:-

$$V_1 \cdot \phi \sigma \zeta = \sigma \zeta \phi$$

Q. $\eta\sigma\zeta = \sigma\eta\zeta$

$$\text{d. } \lambda_2 = 2\lambda$$

1. አገል = _____
 2. ቁረጥ = _____
 3. ቁስጥ = _____
 4. ሂጋዣ = _____
 5. ሂጋዣዎች = _____

ትጥካኝ:- በምሳሌው መሠረት ፊደላትን በመቀነስ ወይም
በታችውን በመቆያዎች አይሰጣል ቅለትን ጥሩ:::

ግብር:- ቁጥር

- ቁጥር	- ቁጥር
- ቁጥር	- ቁጥር
- ቁጥር	- ጥሩ

V. አይደለው-

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

በመሬት ስምንት የሚከተሉው ስጥን ወሰጥ ያለትን የምግብ ስምምነት በግልጽ ይጠቀማል፡፡

በርቻክን	በቅለ	ተረም	የግብር
ድንቃ	ሰለጥ	ሽንከርት	ኋገ
ሰላም	ትሙን	ተልብ	ሽንበራ
ለውን	ከይት	አተር	ጥጥያ
ባቸል	አየካዳ	ማንነት	ግብር

፩ ዓስተዳደር

ድርጅ አገልግሎት ው

በዚህ ሰዕስ ዓይነት ስምንት የሆነው ብቻ:: በዋናነት እንቅለልዋን
ለበርካታ አገልግሎት ያውሳድል:: ለቀለም:: ለዚህ ግራፍ ሲሆ::
ለመዕከፍ መጠረጥ:: ለአመና:: ለዚህ ስምም:: ቁጥር ለማዘጋጀት::
የእንቅለለን ቁርፈት ልማት ወይም አድቁቁ ከከሰል አመድ ዘር
በመቀለቀል እንደአዋዎ እና እቅ ማጠበያ ስሙና በማዘጋጀት
ይጠቀሙታል::

ትዕዛዝ:- ከላይ ከቀረበው ምንባቢ ወሰኑ አምስት አጭጭር
እረፍተ ነገሮችን እያወጣችሁ ያሩ::

ምሳሌ:- ሰዕስ ዓይነት የሆነው::

እንቅለል ለቀለም መስራያ ያገልግሎል::

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- ቁጥራ ከቀረበው ወልደ ወሰኑ ያለትን ሆኖ በታ
በመቅያያር ወይም በመቀነስ ለለዎች አዲሱ ቀለትን
መስጠት:::

ሀ. አረጋገጫ

1. _____	5. _____
2. _____	6. _____
3. _____	7. _____
4. _____	8. _____

ለ. አድራሻ

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

ትዕዛዝ:- በቁል መጀመሪያ መጠሪዎች ለይ የሚገኘ ደምሮችን
በመለያት አመልካች:::

መጀመሪያ ደምሮች መጠሪዎች ደምሮች

1. ወረዳ =	_____	_____
2. ቁርብ =	_____	_____
3. መረጃ =	_____	_____
4. መጠጥ =	_____	_____
5. ደንብ =	_____	_____

አማርኛ
ዶቻ ክፍል

ጥወቃደና አጠቃላይ የግል ገዢና አጠባበቅ

የጥወቃደና አለማዋጥ

- የዳመዣችሁትን ምንባብ መልዕክት በቁላቸው ተብረራለቸው፤
- አዲዲለ ሆሮችሁን በመተቀም አዲዲለ ቅለትን ትመሰረታዊቸው፤
- ያጥሞችን በማጣመርና በመነጠል ተነሳለቸው፤
- ከግል ገዢና ወር የተያያዘ አዲዲለ ቅለትን ተነሳለቸው፤
- በለሁለት ፍል ቅለትን ትነመተላለቸው፤ ተወምራለቸው፡፡

በግል ንዑስና መንደል የሚመጣ በሽታዎች

፩ ማቅረብ

ቍድመ ማቅረብ ጥያቄ

- በንዑስና መንደል የዚህ የዚህ ትግራዊ ለከሰቱ ይችላል በለቻ
ታስቦለችሁ?

እዳዣዎ መናገር

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ጥያቄዎች ያደመጥቷል፡፡ የሚቀርቡ
መሰረት በማድረግ በቍል መልሰ፡፡

- የከፍል፡ የአማካ፡ የታይይይድ በሽታዎች የሚከሰቱት በግል
ምክንያት ነው?
- ከፍልን እንዲት መከላከል እንችለለን?
- የከፍል በሽታ የሚያጠቁው የትኝውን የህጻራትዎን ክፍል
ነው?
- የምንበብን ውስ ሁሳዎ ተናገሩ፡፡

ትዕዛዝ:- ባዶመንታል ምንባብና በምሳሌው መሠረት
የሚተለዋቸን ማንጠረሻ አማልታቸሁ ይኖ::

፩. ቁጥር

ትዕዛዝ:- በምሳሌው መሠረት በቁጥር የመጀመሪያና መጨረሻ ላይ
የሚመጥ ድምሮችን በመለየት ይኖ::

ምሳሌ:- የመጀመሪያ ድምሮ(ሆኔ) የመጨረሻ ድምሮ(ሆኔ)

$$\begin{array}{lll}
 \text{ሀ. } \pi = & 3 & \text{ሀ} \\
 \text{ለ. } \pi\text{=} & \pi & \text{ለ} \\
 \text{ሐ. } \phi = & \phi & \text{ሐ}
 \end{array}$$

አዥዳ = _____

1. _____

በረሰ = _____

2. _____

አበበ = _____

3. _____

አመብ = _____

4. _____

አደሳ = _____

5. _____

— የቍልት ጥናት

ማጥመርና መነጠል

መነጠል			ማጥመር
ወ	ዘ	ጅ	ወዘጅ
ወ	አ	ጅ	ወአጅ
ጅ	ሸ	ጅ	ጃሽ
አ	በ	ጅ	አበጅ

ማጥመር	መነጠል		
ወዘጅ	ወ	ዘ	ጅ
ተንጅ	ተ	ን	ጅ
ጃሽ	ጃ	ሽ	ጅ
አበጅ	አ	በ	ጅ

ትዕዛዝ:- ተነጣጥለው የቀረበ ይሞያኝን በማጥመር ያኩ:::

ምሳሌ:- ሀ. ፈ - መ - ለ = ፈመለ

ለ. ከ - መ - ለ = ከመለ

ሐ. አ - ማ - ለ = አማለ

1. ከ - መ - ህ = _____

2. ፈ - ለ - መ = _____

3. መ - ለ - ገ = _____

4. በ - ገ - ታ = _____

5. ቤ - ከ - የ = _____

ትዕዛዝ፡- ተመሪያው የቀረበትን ቅለት በሙሉበት ይችል፡፡

ምሳሌ፡- *U.* **ቀርብ** = **ቀ** - **ር** - **ብ**

λ. ΦCδ = Φ - C - δ

1. $\text{TCP} =$ _____ 4. $\text{ORTC} =$ _____

2. අභ්‍යන්තර = _____ 5. නැගුණ = _____

3. ΤΕΤ = _____

የመጀከተለውን የሚገባበት ደምቀችሁን ከፍ አደጋጋችሁ ተራ በተራ
እንበበ::

ՆԺԱԿՆ ԹՐՈՓ

ንወጣዎችንን ከጠበቅን ሲሰጥንን ከበሽታ እንከላከለለን፡፡ ልብረቶችንና
ስውነታዎችንንበያው-መታወቃይባናል፡፡የበታችንና የአካባቢያችንን
ዕዳትም አውተር መጠበቅ ይኖርባናል፡፡ሁሉም ከምግብ በፈትና በቻለ
እድሜችንን በሳሙና መታወቃ ያስፈልጋል፡፡ የምንጠጣውን ወሄ
ማጣራት (ማክም) ይኖርባናል፡፡ የህመም ስጋት ስ.ስማን ይግሞ⁵
ተለዋልን ወደ ገና ተቋም ሆኖን መታከም ይኖርባናል፡፡
(ምንጭ፡- አለምራው ገማራያም፡ 2002፡ የአማርኛ መማርያ አጋኗገ⁶
መቆከና፡ ከ1ኛ- 4ኛ ክፍል፡ 1ዚ- 104፡፡)

ትዕዛዝ፡- የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ቅጥሎ በተሰጠት ቅልት
አማራቻቸው ይኩል ::

መግለጫ

አዲታችንን

በና ተቋም

1. የግብር ክመንልታችን በፊት _____ በሳሙና መታወሻ
እለበን::
2. የግል ንዑስናንን _____ መጠቀቅ ይኖርባል::
3. ንዑስናንን በመጠበቅ ሲሳቻንን _____ እንከላከላለን::
4. የምንጠጣውን ወሄ _____ ይኖርባል::
5. የህመም ስሜት ስራማን ዓለም ወደ _____ መሆኑ
እለበን::

፩ ደሳሰት

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ቁጥር ወሰጥ ተጨምሮ የገባችውን ቁጥያ
“-ች” ለይታችሁ ያሩ::

1. አጠበቃ	4. ተስራች
2. አዥዳች	5. ቅረበች
3. አበበች	

ትዕዛዝ:- በ“ቁ፡ ይ፡ እ፡ እና ይ” የሚጨርሱ ስስት ስስት ቁጥትን
መስርተ::

ቁ	ቁ	ቁ	ቁ
ኩረቁ	ወላቁ	ነቁ	ወሳቁ
ኤረቁ	ወዳቁ	ኤንቁ	ወሳቁ
1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.
3.	3.	3.	3.

ሳሙኤል የፈሰማ

ደ ማዳመጥ

ቍድመ ማዳመጥ

1. የምታውቁዋዎን የግል ንዑስና መጠበቃያ ካደውችን ጉለዥ::

እዳገማ መናገር

ትዕዛዝ:- ባዶመንታዊት ቅዱንበት መሠረት የሚከተሉትን
ጥያቄዎች በቍል መልሰ::

1. ይመንና ሆኖን ሁሉንም አማካን የሚመከሩት ቅን እያለ
ነው?
2. አማን የታመመው ቅኑን ነው?
3. አማን ለምን ያህል ገዢ ተምህርት በት ቅድ?
4. የምንበት ወር ሁሉንም ቅኑድን ነው?

፩፻፭፻

ትዕዛዝ፡- በምሳሌው መሠረት በቁለቱ ወሰኑ የተጠደረገውን
ሁኔታ ከስተና ወሰኑ በመምራጥ ቁለት መሰርቱ::

h l phi c n m
phi sigma 0 delta h l

గొహం:- $v.$ కి రి కి కి కి

$$\lambda \cdot \sigma\phi = \mathfrak{L}\sigma\phi$$

$$\text{d. } \hbar\sigma_{\perp} = \hbar\sigma\tau$$

1. $\omega \varnothing$ _____ = _____ 6. _____ $\Delta\varphi$ _____ = _____

2. *ml* = _____ 7. *kg* = _____

$$3. \quad \underline{m}h = \underline{\hspace{2cm}} \quad 8. \quad m \underline{-} i = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4. \text{ } \sigma h = \underline{\hspace{2cm}} \quad 9. \Phi - \sigma \theta = \underline{\hspace{2cm}}$$

5. $\underline{\quad} \Delta m = \underline{\quad}$ 10. $m \underline{\quad} \gamma = \underline{\quad}$

የመጀትለትና ዓ/ነገድ በግለጽ በፍጥነት ደጋማች ለንበረ፡፡

የግብርና ቅዱስ አበዳር::

ՀՈՒՅԱ ԹՐԱՎՆ ԺՈՂՈՎ::

ՎՐ ՊԾՃՆ ՌՀԱՅԻ

አማርኛ ቁልጊዢ

የቃለት ጥናት መነጋገሪያ ማጣመር

መነጋል	ማጥመር
እ	ቃ
ከ	ኅ
ይ	ወ
በ	ብ

ማጥመር	መነጋል	
ይ	ይ	ይ
ለ	ለ	ለ
ወ	ወ	ወ
ተኞ	ተ	ቻ

**ት-ዕኑን፡- ተነጋጌው የቀረበ ሆኖም ተ-ንግድ በማጣመር ባለቤት
ሁኔታ መሰረታዊ::**

Դահլե:- Կ - Ձ = ԿՁ
Ո - ՄՊ = ՈՄՊ

1. $\text{O} - \text{O} =$ _____	4. $\text{Y} - \text{L} =$ _____
2. $\theta - \theta =$ _____	5. $\text{U} - \text{T} =$ _____
3. $\text{T} - \text{L} =$ _____	6. $\text{L} - \text{R} =$ _____

ት.ዕለዝ፡- ከዚህ በታች ተመምሪው የቀረበ ማስላት ሆኖ ተከተሉ በመለማወል ይኩ::

Թահել:- $m\eta = m - \eta$

1. ηα. =
 2. ωω =
 3. Φλ =
 4. Δη =
 5. Οι =

አዲዲስ ቅለትን መጽናፍ

እኩል

ተማሪዎች ከሚያውቀት ቅለት ፍልጋብቻን በመቀነስ፣ በታችውን
በመቆያዎች ወይም በመደረገም አዲዲስ ቅለትን መጽናፍ

ትዕዛዝ:- በቅለት ወሰጥ የሚገኘውን ፍልጋብቻን በመደረገም አዲዲስ
ቅለት ይፈጸም፡፡

ግልጽ:- መረጃ = መረጃ፣ ቁልጋብ፣ ለቀቀ፣ ቁመሙ
ገልጻ = ገጻ፣ ለጻጻ፣ መሰራ፣ መገን

1. ፍልጋብ = _____ : _____
2. አጠቃላቅ = _____ : _____
3. አበራ = _____ : _____
4. መከራ = _____ : _____

የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ጥንድ ጥንድ በመሆን አንብቤ፡፡

ቁማለ ሁጻል ማች፡፡

ወዳጅ ተናንት መጣ፡፡

አዲስ በጀበና በኋና አፈላቸ፡፡

ሳምራዊት በስላም ወልደ መጣሁ አለቸ፡፡

ቁብ ቁርት አለው፡፡

ቁጥር በራሱ እንሰሳ ያለ፡፡

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ፡- በቋልቱ ወሰኔ የተጠደረገውን ሆኖም ከሳይንስ ወሰኔ በመምረጥ አማካይ ይችላል::

ሀ	ተ	በ	እ	ተ	ወ	ዲ	በ	ት
ሁ	ከ	ን	ህ	ደ	ሰ	ባ	ማ	ድ

1. **ተ** ___ **በ**

4. **እ** ___ **ባ**

2. **እን** ___

5. **ንወ** ___

3. ___ **ተማ**

6. **ሁ** ___ **ድ**

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ተነሱትልው የተቀኑትን ፍርድ በማጣመር
ባለሁለት ሆኖ ቅል ቅል መሰራቱ::

1. **አ-** **ቁ** = _____

4. **ቁ-** **ው** = _____

2. **ሂ-** **ዲ** = _____

5. **ቁ-** **በ** = _____

3. **እ-** **ጋ** = _____

ትዕዛዝ፡- ከዚህ በታች ተጠዋለው የተቀኑትን ቅል ቅል በመነጣጠል
ያች)::

1. **ሰው** =

2. **አበ** =

3. **በር** =

4. **በት** =

5. **ድግ** =

አማርኛ
ዶና ከፍል

ምዕራፍ አስር የበት እንሰሳት

የምዕራፍ አለማውች

- ያዳሙትን ጥሩና ወና ፍሳሽ ከተመባገኘ አለም ወር
ታዘምዎላችሁ::
- አዳዲስ ቅለትን ከፍ ባለ ይሞዕ ተጠሪሉችሁ::
- ባለሰነት ፍልል ቅለትን በማጥመርና በመነጠል ተነሳሉችሁ::
- በአዳዲስ ሆሮች የተመሰረቱ ቅለትን ተነሳሉችሁ::
- ቅጥያዊችን ተነጠቀላለችሁ::

ታማኑ ወጪ

፩ ማረመጥ

ቍልሙ ማረመጥ

1. በአካባቢያችሁ የሚገኘ የበት እንሰሳት ስምቶችን ተናገሩ::

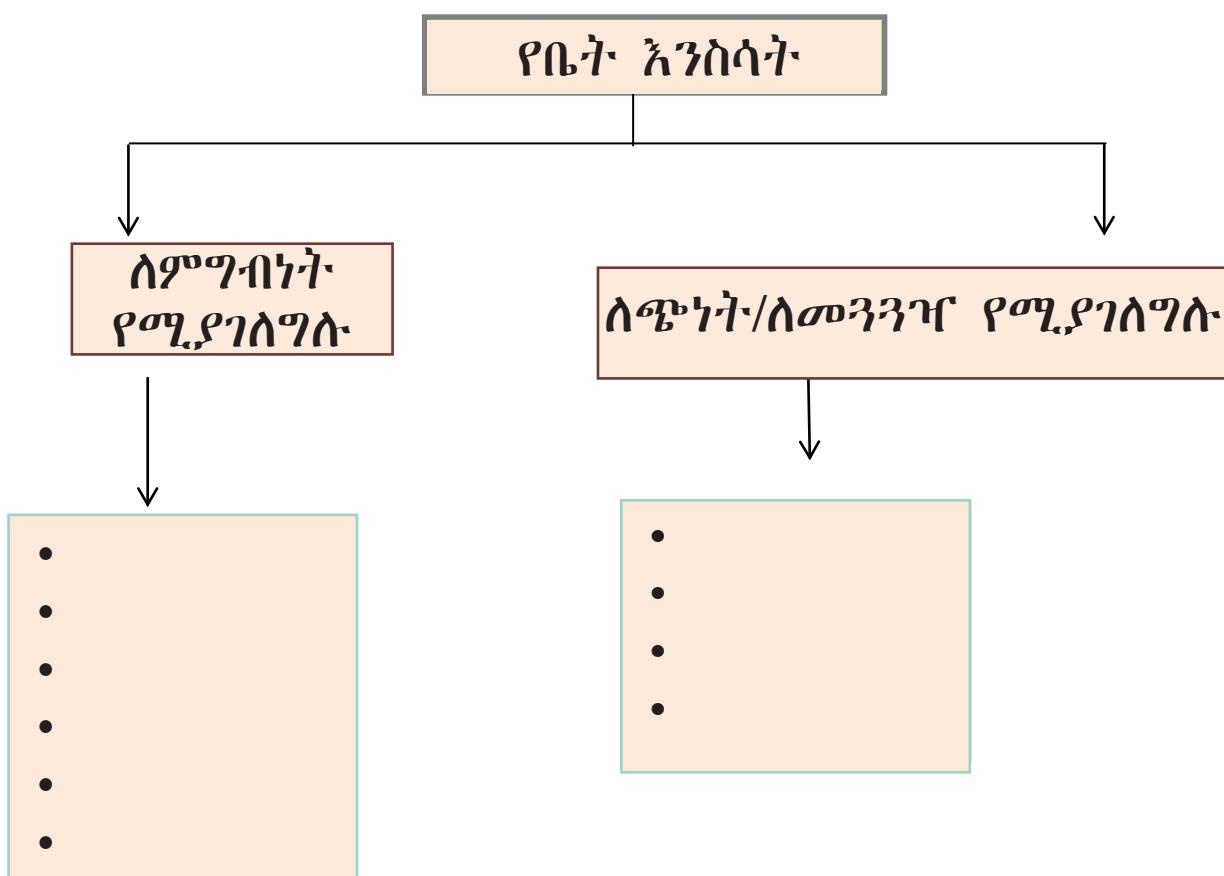
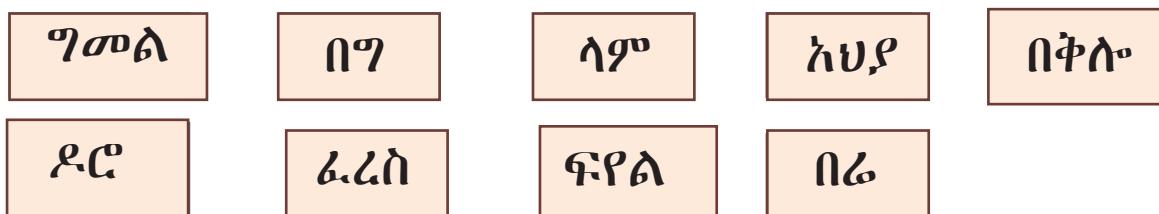

እዲያው መናገር

ትዕዛዝ:- በምንባብ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች የየዘት
ህሳዊ ተክክል ካሆነ እውነት ካልሆነ ስለት በማለት
በቃል መለሰ::

1. ወጪ የመጀመሪያው ለማቆ የበት እንሰሳ ነው::
2. ወጪ ባለቤቱን በታማኝነት ያገለግለል::
3. ወጪ ፅሬቱን በማወጣውን ለበለቤቱ ፍቅሩን ይገልፉል::
4. ወጪ ወንድለኛን አነፃንድ የማግኘት በቃት እለው::
5. ወጪ በእንቅስከበ ካልተያዘ በስምቶ ለይ ጉዳት ያደርሳል::

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን የበት እንሰሳት ስምቶች ለምግባነት
የሚያገለግልና ለሆነት የሚያገለግል በማለት
ለይችቸው ይች:::

—የቁለት ጥናት

መነጠልና ማጥመር

መነጠል			ማጥመር
ጋ	ባ	ኂ	ጋባኂ
ታ	ዘ	ገ	ታዘገ
ተ	ገ	ገ	ተገገ

ማጥመር	መነጠል		
ጋራኂ	ጋ	ራ	ኂ
ፈዘገ	ፈ	ዘ	ገ
ተገገ	ተ	ገ	ገ

ትዕዛዝ:- ከዚህ በታች ተነጣጥለው የቀረበ ሆኖም ተጨማሪ በማጥመር

ያሄ:::

ግብር፡- ፈ - ስ - ሻ = ፈሱስ

ሀ - ቅ - ሌ = አቅላም

1. ፍ - የ - ሌ =

2. አ - ቅ - ሌ =

3. ይ - መ - ሌ =

4. ደ - መ - ት =

5. ገ - ደ - ስ =

ትዕዛዝ:- ከዚህ በታች ተጠዋኝለው የቀረበ ሆኖም በመነጠል

ቁል ያሄ:::

ግብር፡- መሙኑ = መ -ሙ - ሑ

ሀቃለ = ሠ - ቃ - ለ

1. ወጪው =

2. ካርማ =

3. መከተል =

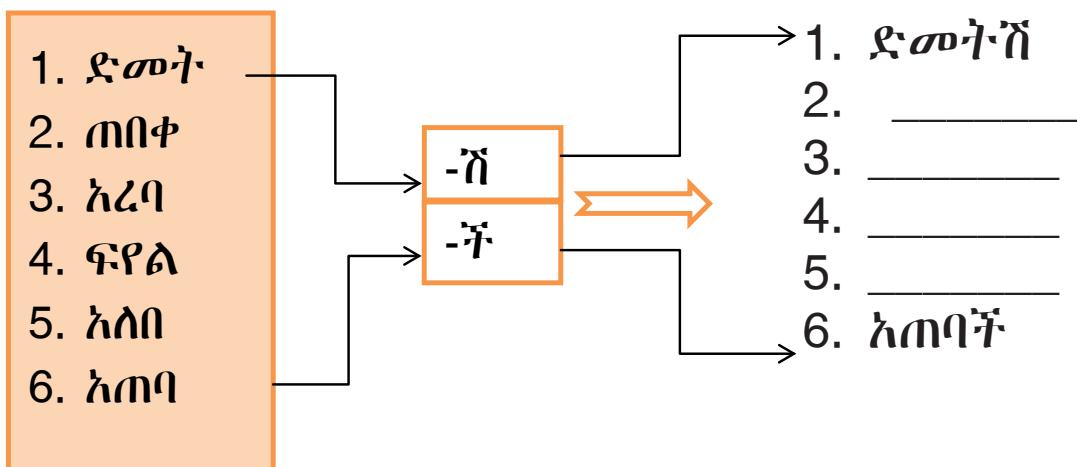
4. መቦት =

5. ክትጋድ =

ፈጽሐት

ቍጥያዣና መለያት

ትዕዛዝ:- ከዚህ በታች ቅለት ከቅጥያዣኑ ይርሱ በማጣመር ቅል
መለያቱ::

ጽግባር

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን የእንሰሳት ለይቶ መጠረም ስምና
ቦግላቸው አንብቤ::

ደር = መጨት

ደመት = መመልት

ፍየል = ግልጊል

ውሽ = በቻለ

በግ = ግልጊል

አረብ = ግልጊል

አሁያ = ወርጊይል

ገመል = እልዋል(እልምል)

ለም = እምበሳ/ጥቃ

አስናው ሲረሰ

ቅርቡ መግለጫ

ቍልሙ ገባብ ጥያቄ

1. ስዕስትና ስዕስት በማየት የሚ ተገነዘዋል?
2. ስለፈረሰ አገልግሎት ወይም መቀሚታ የምታውቷን
ግለፅ::

አዲም መናገር

ትዕዛዝ:- የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዶመጣቸውት የሚጠበ
መሠረት በቍል መልክ::

1. ዘረሰ አስና የተባለው በምን የሚገኘው ነው?
2. ዘረሰ እጥሩን የተሰበለው የሚ ሆኖ ነው?
3. ዘረሰን የሚንከባከለው መን ተብሎ ነው?
4. አቶ ሌቦል ዘረሰ እንደ ተሰበረው የሚ አድራሻ?

የሚከተለውን ምንባብ ጥንድ ጥንድ በመሆኑ አንብቤ::

የበት እንሰሳት

የበት እንሰሳት ለማዳ ዓቃዎ:: የበት እንሰሳት የሚባለት ፍመት:: ወቅ :: በግ :: ለም :: ፍጥል :: ፍረስ :: ክህያ :: ደር ወዘተ. ዓቃዎ:: እነዚህ እንሰሳት ለሰው ለቻቻ የተለያየ መቀሚታዎችን ይሰጣል:: ፍመት አይወችን ታባርራለች:: ወቅ ቤትን ካለባ ይጠበቃል:: ለም ወተት ትሰጣለች:: ፍረስ ለመጋጌዎት ያገለግለል:: በራ ደግሞ ለእርሻ:: ለስጋ:: ቅዱው ለእልባሳት መሰርያነት ያገለግለል::

ትዕዛዝ:- በሳጥሩ ወሰጥ ያለትን ቅዱት በመოቀም ቅጥሉ ያለትን ያልተማረለ አረፍተ ነገሮች በትክክለኛው ቅል አማራቻቸው የፋይ::

ታባርራለች	ትሰጣለች	በራ
ይጠበቃል	ፍረስ	

1. ወቅ ቤትን ካለባ _____ ::
2. _____ ለእርሻ:: ለስጋ ለእልባሳት መሰርያነት ያገለግለል::
3. ፍመት አይወን _____ ::
4. _____ ለመጋጌዎት ያገለግለል::
5. ለም ወተት _____ ::

— ቅለት-

ትዕዛዝ:- የመጨረሻ ደምግቶው ተመሳሳይ የሁነ አጥቢት
በለሰቦት ሆኖ ቅለትን በጥናለው መሰረት መሰረቱ:::

ጥናለ:- ወሰድ=

ወደድ=

ወለድ=

ትዕዛዝ:- በጥናለው መሠረት በቅለት መቸመራያና መጨረሻ ላይ
የሚመጣ ደምግቶን በመለያት አመልካች::

ጥናለ:- ለማግኘ = የቅለ መቸመራያ ደምዕ “ለ” ሲሆን፡
መጨረሻው ደማግኘ “ይ” ነው::

መቸመራያ ደምዕ

መጨረሻ ደምዕ

ጥናት= _____

ጥናብ= _____

በቅለ= _____

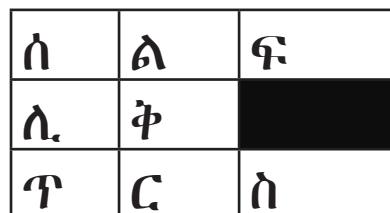
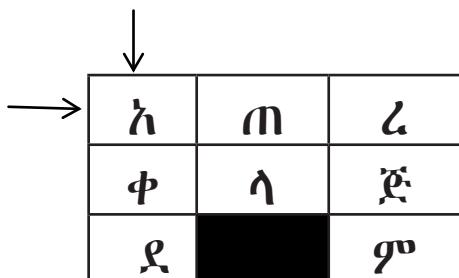
የበት = _____

ጥቀቃ = _____

ታማኝ= _____

፩፻፲፭

**ትዕዛዝ፡- በሚከተለት ወንጋጌዎች ወሰጥ ያለትንን አደለት
በማቀናዣት አምስት ቅለት መሰርቱ::**

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____

**ት.ዕኑ፡- በምሳሌው መሠረት የሚከተሉትን የበት እንሰሳት
ልማችን በመጠቀም ሲረዳታ ነገር ጥሩ::**

ዶስኩሎች፡- ይህንም አገልግሎት ትተላለች፡፡

፲፻፰ ሌማንግኘት ይገልጻል::

1. ቅጥል:- _____
 2. በግ፡- _____
 3. አሁያ፡- _____
 4. በራ፡- _____
 5. ጥሃት፡-

የመሬት ስራ አረፍተ ነገሮች ይሞላችሁን ከፌ አይርጋችሁ
በትክክል አንብቤ::

ማኑ ታዕዛዣ ፍት::

መከናው ታዕዛዣ ገበ::

ለሆነ አዕዛዣ መಥ኏ና ተግባራት::

እህቴ አዕዛዣ አትፈልግም::

ተከና ተቀመጥኩ::

ይጽሁፍ

ትዕዛዣ:- “የተወለደበት” በሚለው ቅል ወሰጥ ፍልነቱን በመቀነስ፡
በመደረግምና በታችውን በመቆያያር አይዲስ ቅለትን ያኔ::

ምሳሌ:-

- ተለዋ
- ተለተለ
- ለቦድ

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

የከለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ቁጥር አረፍተ ነገር መስፈርቱ::

1. አጥራ:- _____
2. አይቶ:- _____
3. ቅበር:- _____
4. አድነ:- _____
5. ደረሰ:- _____

**ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ማንጠረዥ ውስጥ ያለትን ፍልግ
በማቀናቸው አረት ቁጥር መስፈርቱ::**

አ	ገ	ኩ
ብ		ሙ
ደ	ሙ	ኅ

አ	ነ	ኩ
ገ	ከ <th>ነ</th>	ነ
ኋ	ረ	ገ

**ትዕዛዝ:- ከዚህ ከታቸው በቀረበት በቅላት ውስጥ ያለትን ቁጥርዎች
ልቦ::**

1. መዕክፈሽ =
2. እርሳሽ =
3. ቅዱስ =
4. አነበት =
5. ወልደት =

**ትዕዛዝ:- ከዚህ ከታቸው በቀረበት የሚሸፍትን በታ በመቆያያ
አዲሪ ቁጥር የለትን ደረጃ::**

1. በርቀ= _____
2. ቅዱስ= _____
3. መረጃ= _____
4. ስራራ= _____
5. ቁለሳ= _____

የበ. መጽሐፍ ቤት

**በሀ. ከርዃው:: (2010):: የክርዃው መለሰተኛ የአማርኛ መዝገብ
ቁለት (2ኛ ዕትም):: አዲስ አበባ፣ ልዩ ስት አታማዎች::**

ተስፋ. ገ/ስላሴ:: የአማርኛ የፈልጊዜ ገበቶ::

**ታለሁታ ደመር:: (2010):: ሁሉንበት መሠረታዊ የአማርኛ ቅንቁ
መማሪያ አዋጅ መዕከፍ፣ ከ1ኛ- 4ኛ ክፍል:: አዲስ
አበባ፣ ነጭ ማተሚያ ቤት ታተሙ::**

**ታራሻ ፍንታዴ:: (2008):: አማርኛ ሁሉ ለሁሉ (ከመለሰተኛ-
ከሌደ) :: አዲስ አበባ፣ አስተት ታራፊንግ ቢሮ. የተ. የግ.
ማህበር::**

**ት-ዕጣት ሂይሳ እና ምትመ ተሽሏ:: (2007):: አማርኛ እንዳኩ
መኖች ቅንቁ እንዳኩ ክፍል የተማሪ መዕከፍ:: አዲስ አበባ**

**ነኋ አብራሃም::(---):: እኩልት-ገም አማርኛ:: ከ1ኛ-4ኛ ክፍል::
አዲስ አበባ፣ እኩልት-ገም ሲሆን::**

**አለምኬው ገ/ማርያም::(2002):: የአማርኛ መማሪያ አዋጅ
መዕከፍ፣ ከ1ኛ-4ኛ ክፍሎች:: አዲስ አበባ፣ አልተ-
ማተሚያ ቤት::**

**አባይና ካሳ እና ተከለ ወ/ገብርኤል::(2007):: አማርኛ እንዳኩ
መኖች ቅንቁ የተማሪ መዕከፍ:: ይ/ብ/ብ/ሁልል ቤት/ቤር::**

**እኩል አስተት::(1992):: አዲስ የአማርኛ መዝገብ ቁለት:: አዲስ
አበባ፣ ማኅ ማተሚያ እንተፕሮ፯ይ ታተሙ::**

**እበበ ቤት/ገብርኤል::(2002):: የአማርኛ መርቻ መዕከፍ፣ ለ5ኛ እና
ለ6ኛ ክፍል:: አዲስ አበባ፣ አስተቱ ነው አሳተሚ ደርጅት::**

ዶ.ስ. ቤት/ቤርሃን(ከፍተኑ)፡፡(2005)፡፡ ስላም የአማርኛ መዝግበ ቅልት
(7ኛ ዕትም)፡፡ አዲስ አበባ፡ አስተር ነው አሳታሚ ይጠቃል፡፡

ዳንኤል ወርቅ፡፡(2011)፡፡ እውነትና ገጽ፡፡ አዲስ አበባ፡ አንቀጽ
አሳታሚ

ዳንኤል ወርቅ፡፡(2011)፡፡ አስተዋዮ በራሱ፡፡ አዲስ አበባ፡
አንቀጽ አሳታሚ፡፡

ዳንኤል ወርቅ፡፡(2011)፡፡ ደር እና ምልሬት፡፡ አዲስ አበባ፡
አንቀጽ አሳታሚ፡፡

ቍል ከነፋይቶ

<u>ቍል</u>	<u>ትርጉም</u>
ሰውረች	ሽስንታ፡ ደቦች፡ ስራነታ፡ ጽሑፍ፡ ከለለታ፡
ሳንሻ	የግጥም አንድ መሰመር
ቀረበ	ቅርቡ የሚያወጣ ባለሙያ
ቀጠኑ	በአዲስ አበባ ከተማ የሚገኘ የበታ ሲም
ቀንጻ	ዋና፡ በመሄል ሂሳብ ላይ አይደለም የሚተው ብንር
ቍል	1.በኢትዮጵያ ሁኔታ የሚያሳይቷ ተከታታቸው መንፈሳዊ ዓይነ 2.የሽያጭና በት ዓይነ ወይም አቋበ ሆኖ ደረሰ፡ አስበ፡ ዘላፈ(ለግጥም፡ ለቁኬ)
ተራራካ	አሽከርካሪዎች የተራራካ ዓንበት አማልተው የሚያሽከሩት መሆናቸውን የሚያወጣው ጊዜ
ቍል	መርሃ አፈሰሰ፡ ከነበረ፡ ዓይነ፡ አገዝቶ መመራ
ቍል	መረጃዎችን በቀላሉ ለማንበብም ሆነ ለማወዳደር በሚያስተኛ መልክ በአቶዎ(በመስመር) አማካኝነት በአቶዎ በዚህና ለመለየት የሚያስተኛ በዚ
ነውር	ከኩ ግብር፡ በአካል ላይ ያለ ጉዳለት
አዘጋጅ	መተት፡ አስማት፡ አፍጊ አደጋዝ
ከውያ	የፊብር መተከና/ ማለስለስ
ከለታ	አንገትን
ሁበያ	የዶማ (የመጥረገበያ) እናታ
መብዛ	በእና የሚመብዛ ድንጋጌ፡ መር

የኢማርኛ የፈደል ገዢ

የፌዴራል ቅድሞ ተከተል

IV. የመጀመሪያ ፈደል = ገዢ

Ե. ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԵԶՅԱ ։ Կամաց կատարություն է առաջ գալու համար այս պահին առաջ գալու համար այս պահին

የኢትዮጵያ ፈቃዬ = ከዚህ

የ. ከሬተኝ ልደሰ = ሁበ

ყ. ბრძოლას დანართი = უწინ

የ. በጀትና ፈጽኢ = የገዢ

ԱՐԴՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

የኢትዮጵያ ቁጥርዎች

፩	1	፲	፳	፴	፵	፶	፷	፸	፹	፺	፻
፩፭	፩፭	፩፮	፩፯	፩፱	፩፲	፩፳	፩፴	፩፵	፩፶	፩፷	፩፸
፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯	፩፯
፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱	፩፱
፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲	፩፲
፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳	፩፳
፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴	፩፴
፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵	፩፵
፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶	፩፶
፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷	፩፷
፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸	፩፸
፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹	፩፹
፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺	፩፺
፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻	፩፻

፩	100
፩፩	200
፩፪	300
፩፫	400
፩፬	500
፩፭	600
፩፮	700
፩፯	800
፩፰	900
፩፻	1000

አማርኛ

ኢንደስተክመራሪ ቁንቃ
የተማሪ መጽሐፍ

ዶና ክፍል